

ناول

بختیالی

عبدالقادر مجرم

خپرونکی : هیواد ادبی یون کلاسیف
الله

Ketabton.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

د کتاب پیژندنه

بختیالی

د کتاب نوم

عبد القادر مجرم

لیکوال

عبد القادر مجرم

کمپوزر

۲۰۱۴

د چاپ کال

۹۰۰۰

د چاپ شمېر

۱۰۰ روپۍ

په

Email/ qmuqym@yahoo.com

MOB: 03023809538

د ليکوال چاپ شوي کتابونه

- مات وزری
- ژوندون او امیدونه
- داسي يې ولي وکړل
- لويه لار ده څوک به راشي
- مينه مروره شوه
- دوی هدیره نه لري
- (بختيالی) همدا اثر

تړون

دهغو شاعرانو او ليکوالانو په نوم
چي کتابونه يې ناچاپه پراته وي. د چاپ
وس يې نه لري

عبدالقادر مجرم

پښه بختیالی پوري ژوند خپلي دنگې ونې پند
وجود، بناهسته تگ اوور کړی وو، رمضان خوهم د دې پښه
دنگه ونه، پند وجود، بناهسته تگ مټين شو چې ويې غوښته

رمضان خپله هستي، نېستي، ملکېت تر اولې بنسختې د
ناروغۍ پروخت جار کړو د پلار، نيکه ور پاتې مخکې يې
توله د بختیالی پښه ولور کړې د دې پلار ته ورکړه، کله چې يې
بختیالی را واده کړه

يو د کلي هغه سرای چې درې خونې د شمال له لوري پښه کې
لوېدلې وې پښه هغو کې هم ده دوو خونو سر و نه پټ وو چې پښه
يوه کې لا تر اوسه دروازه نه وه د دريمې خونې د پوالونه
پوره وو، خو پر سريې نور هيڅ نه وو يو شاتير پر پروت وو
چې د پرو لمړنو او بارانونو تک سپين اړولی وو، چار پېره
د پوال يې يونيم گز جگ چې سريې د بارانونو او پو ورسره وړی
وو، د سرای دروازه يې د سهېل پښه لور وتلې وه.
څلور گزه مخته د ملکداد د خونو شار الگېدلې وه د ملکداد د
هرې خونې د شالور ته يوه يوه غټه موری درلوده چې دانارو

نری، نری لبنتی یی پئ کپی نیولی وې چې درمضان د سرای د
ختیخ هم د لو پدیخ له لوري دده خه مخکه پرته وه.
دا چې رمضان بی له دې سرای او پئ دې سرای پوري مخکی
بل هیخ هم نه درلود خکه یی د بل مزدوری او بزگری ته ملا
تړلی وه

بختیالی د پری ورخی ورته وویل "زه به هم پئ کبنت
کرونده کپی کار در سره کوم" خود ده "هو" پر خولئ نه راتله، دا
چې کبنت له کوره د پری و و خکه دی و پری داسې نه
وی بختیالی ته خوک پئ لاره کپی و در پری یا لاس ورواچوي
پئ شرمونوبه می و شرموی.

رمضان بختیالی ته د مرستی اجازه نه و رکولو وجه هم دا
وه.

بختیالی هم پوهېده چې مېړه می د داسې سوچ سپری نه دی
چې "بختی دې له خپلو خاوندانو سره پئ کروندو کپی مرسته نه
کوي" دا پوهېده چې "خلگ ټول گوته پئ غابن ما ته جبران
جبران گوري"

یوه ورځ خو لاداسی هم وشو چې خو خوانان پئ لاره کپی یو
خای سره ناست وو، کله چې بختیالی پئ لاره تېرېده یوه ور
پسې رغ کرو "له نظره مه شی" دې یی هیخ جواب ورنه
کرو. پئ تلو تلو کپی یی پر دا خندل دوی خواران خه خبر دی
چې دې د خان هغه عیب خوندي ساتلی دی کوم چې د دې د
بنکاره بنایست "توهین کوي".

داسي به هم نه وو چي ددي ٿولو به نيت خراب وو ، ڊهر به شاهد پڻ ددي نيت پڻ لاره کي ناست وو چي داماخڻگر اوبو ته ڇي دتگ ننداره به ٻي وکرو ددوي پڻ نيت به خداي خبر وو ؟ .
دي ڇڪه پروانه پڻ ڪوله چي ودي ته خپل بنائيسه تگ له وختونو وختونو معلوم وو او هم ٻي دا يقين وو چي داخلگ زما د قدمونو ننداري ته ناست دي ننداره ٻي کوي .

پڻ ددي ڊول ڇو ڪلونه تهر شول ، اوس نو بختيالي ددو و ماشومانو مور وه ، يوسري چي دي پڻ دا ڇو ڪاله نه وو ليدلي لکه ددي لهورزي ."

چي ددي دمپه دميراٿ خواره زوي وو " اوس اوس له جهله راغلي وو .

له دي سري ددي ڊهر يد راتلو لکه دملڪداد چرسک تل به ٻي پڻ لاره کي ناست وو ، يوه لوپشت قد ، نري وچکي مخ ، زڙ لوي غانبونه ، تارتار ڀيره به ٻي بنه پڻ تهلونولي وه (ڊهره غوره ڪڙي) چي چوغی سترگي به ٻي ترور ڇو پوري پڻ رنجو توري وي .

چي دابه ورنزددي شوه ده به پر غور ڊلاس کنبه بنودو پڻ لور ڀڄ به ٻي ڪاڪري غاري وويلي

لگوي ڊپنبونو ڪان

خواره سي غرق د ڪو خوانان

پڻ نوڪان وهي لمن

لاره زڙ غارگي دڇاؤلن

بنائسته دي ولنگ پڻ بوره

ہ۔ کپنی راخی اوبسولہ

دی تہ بے ہفہ مثل وریاد شو "زپہ پے داسی خای کپ دی چپ لمر
یپ نہ دی لیدلی" کله کله بے یپ لہ غارو سرہ سرہ نور ہم خہ
نہ خہ وویل

"ستاد لاسہ خوزما خوب تنستہدلی دی تل مپ ستا اند پبنسہ
وی....". خو خو ورخی یپ پوہ کری سپیہ ولی داسی کوی خیل
کار کوہ د عزتمنی کورنی یپ مہد خیلی کورنی عزت اخلہ،
مہ زما او زما د مہرہ نیت سرہ بدہ وہ، کہ د کلی خلگو و
لہدلی بیابہ تہ پے خلگو کپ پے کومو سترگو گرخی او زہ پے
کومو او یازما مہرہ ولیدی؟

سپی سر نہ خلاصوو، دہرہ یپ سترپ کرہ، یوہ ورخ یپ مہرہ
لہ کورہ بنار تہ لار خوانبی یپ دد بانندی وتونہ وہ، غتو کپ
ناسکہ "لور زرینہ، زوی خاخان" تہ یپ وویل کہ (انا) چہری
پوبستنہ کولہ ورتہ "ویاست اوبو تہ لارہ راخی" وروکی زوی
یپ پے غہر کپ واخیسست پے خفاستہ لہ یوہ او بل دہوال سرہ د
ملکداد تر کورہ ورغلہ دایپ د مہرہ د میراث خوارہ کورو
چپ دی کله ہم پے سترگونہ وو لیدلی د ملکداد لہ بنسخی چپ
یپ پوبستنہ کولہ، د ہغی پر خنگانہ یپ پروتہ دوی، تر مخ
یپ د شلومبو کہ کونجی لیدہ.

پوبستنہ یپ خینی وکرہ "بر بنسین چہری دی" (ملکداد)
د ملکداد بنسخہ چپ د شلومبو کونجی تہ یپ لاس وراچا وؤ پے
ہفہ خونہ کپ دی

بختیالی، چې پرونی یې پر مخ سما وؤ په هغه خونه ودر دنته
شوه

ملکداد چې یره پنبه یې پر هغه بلنه اړولې زه "بنت ته
پروت سپینی غټی تسپې یې په یوه گوته اړولې پتکې یې پر
بل بالنست ورته پروت ووده د پتکې د پر سر کېدلو هڅه
کوله چې راپورته شو پتکې یې پر سر کا وؤ "بختیالی، ته او
زموږ کور؟" له روغېره پس

بختیالی، له شرمه کښته کتل ناسته وه ډېر د زړه په زور یې
د زوی کېسه ورته وکړه.

ملکداد د مسخرو په ډول له وړې خندا سره ورته "وویل زړه
به یې در سره غواړي"

بختیالی چې دده لخوا د پرونی خاک نیولی وود پرونی هغه
خاک یې په غاښو کې تینګ ونيوو خپل ماشوم یې په غښ کې
واخیستو ولاړه شوه، له ډېره تهره یې سر د دروازې له
چوکاټه وواهه.

ده په کټ کټ وخنډل "زه به یې پوه کړم".

په لاري یې له خانه سره فیصله وکړه چې پلار او زوی سره
خبر دي په دې بله ورځ چې اوبو له لاره، د کلي بنڅو ورپورې
خنډل، ټوکې یې ورسره کولې "خواره شې ته یې څه پروا کوي
لېوړزی دي دومره پټ حق راست دی ټول ماڅیگر په لاره کې
درته تېر کړي".

بختیالی، چې په لاس رسی، کښوله له (څا) یې اوبه راکښلې، کتکت و یې خندل، "دی هم غواړي چې د رمضان چل ورسر وکړم".

یوه بله ښځه چې کلیواله او همخولې یې وه، د پوزي چارگل یې سما وؤ "له هغه سره دي څنگه چل وکړی؟".

بختیالی، چې له (څا) راکښلې اوبه په گوډي کې تویولې په کېسه یې شروع وکړه.

"رمضان چې زه نه وم غوښتې، یوه ورځ په غره کې په مخه راغلی ما او مور بوتې کول، دی به نو هم خود په یو کار پسې وو، تر ما چې تېر شو، په تلو تلو کې یې تر شا ډېر ډېر راکتل، پر یو هسک ځای کښېنستو، ما ته یې له هغه ځایه کتل، زه او مور روانې شوو، دی تر هغه وخته پر هغه ځای ناست وو، تر څو مور په کېرېدې دننه شوو.

ما بنام دی هم راغلی زموږ کېرېدی ته ودرېدو، نارې یې کړې "مسافر یم د اودس اوبه که مور اکړې؟".

اوبه مو ورکړې، پلار مې پر کورنه وو، شپه یې وکړه، سهار یې مور کې. ته دا کېسه کړې وه "ښځه مې وفات شوه که دې دا لور کې. را کړې وای؟" زه نه وم خبره چې دی او بابا له ما نه پته کې تر ډېره سره نزدې شوي دي. له هغې ورځې پس چې به زه له کېرې. را ووتم په هغه لور به مې وکتل سړی به پر هغه لور ځای ناست وو.

یوه ورځ مې پری پر اوږه کړو د بوټو په بهانه له کوره را ووتم، سړي ته ورغلم لاس مې له خولې ورته واخیستو ته شرم

نہ لڙي سهار راسي پر دي خاي کنبهنې تر ماښامه د چا
په عزت کي نه يې د خلگو عزتونه اخلي " سړي خندل
سوکه سوکه زما پر خوا راروان وو سړي سم دستي را
وغورځېدو ماته يې لاس راواچاوو، ماهم غېږ وړباندي
وگرځوله، دی زما له زوره تاخبره وو، خوارکي مې ومخکه
ته کړي، په هغه له کوره راوړي پري مې ټينگ وټاږه، زه
کور ته لارم مور ته مې کېسه وکړه مور زما د خبري له
اورېدو سره سم خرڅي وغورځاوو.

"پر خوله لاس ونيسه چې ويل چاته وه نه ووايې، زموږ له
دې سړي سره خبره روانه ده تا ورکوو "زه حقه جبران
کنبهنستم دلته نو پر گودر ټولوناستو ښځو په کت کت
خندل

يو بلې ته ويل خوري تر اوسه مو اورېدلي دي چې يوې "
ښځې سړي غوڅار کړي دی دا ټول خو يې هوس وچ کړې."
بختيالی چې د (څا) رسۍ را خلاصه کړه دوی يې کنبهنولي
چې تاسو يو گړي پس راپسي راسي زه دی گورم که وو
بختيالی چې راغله دی په لاره کې ناست وو دې گوډي پر
لورې کنبهنسوي دده په خوا ورروانته شوه "دده زړه د
خوشالي ټوپونه شروع کړو چې کار جوړ شو "دا چې ور
نژدې شوه ته شرم نه لري د وورې ورسۍ ته يې لاس کړو.

څوک چې شرم نه لري له هغو سره بختيالی داسې کوي
چې ورسېده دی ولاړ شو دې غېږ پر وگرځوله ومخکه ته
يې کړي هغه را اخیستې رسۍ يې پر واوروله ټينگ يې

وتارہ راکش یی کپی د لاری منخ ته دې خپل گوډی پټه سر
کپی روانه شوه دده زورونه، زاری وې، د خدای د پاره
خلاص مې کړه څوک به مې وویښې بیامې توبه ده داسې به
نه کوم یو کپی وروسته شاته پاته بنځو د دې پردروغو
خندل را روانې وې یوې څه ویل بلې څه؟ چې پټه لاره کې یی
چرسک تړلی ولیدو ټولې حیرانې شوې.

چرسک پټه خپل زور او چل د خلاصېدو هڅه کوله هم یی
و بنځو ته زاری شروع کړې د خدای د پاره خلاص مې کړی.
بنځوله ډېرو گپو پس خلاص کړی بیامې چې به هر وخت بنځو
ولیدی ور پسې نارې به یی کړه "بختیالی چرسک هغه دی
"وايي خبره چې ترننه غاښه ووځي ترننه غره اوږي سوکه
سوکه د چرسک پټه تړلو د کلي نراو بنځه ټول خبر شو او
هم د چرسک مور او پلار

بختيالی سهار وختي ولي جامي پتکي . سدري ورکړه
رمضان ماجت (جومات) ته لاړ.

بختيالی ژر ژر خپل لمونځ وکړو ماشومان هم را وینښ شو
په بستره کې يو ، بل ته خپل په نکريځو سره لاسونه ښکاره
کول.

دې تودې (گرمې) اوبه ، يو لوي تال راواخيستو پر خپله
لور يې ريغ کړو.

"زريني ته را پورته شه زه دي د (انا) سر ور پرېولم ته به
اوبه پر اچوې زرينه له څه ځنډه وروسته راپورته شوه لاس
يې له نکريځو پرېولو.

خپلو سرو لاسونو ته يې کتل چې اوبه يې په لاس ورکړې
دې خپله خوانښې په غېږ کې راپورته کړه وړوکې لور يې
اوبه پر تويولې سربې وپرېولې ښې پاکي جامې يې په
واغوستې شا وخوا يې بالنستونه ورکړو کښې يې نوله.

د خوانښې تر خوله يې دالفظونه دا يې را وتو چې هسي دا
په پوهېده "رمضان چېرې دی " مورې هغه ماجت ته تللی دی
نن د لوی اختر ورځ ده .

چي د بختيالی او خوانبي خبري ختمبدي درمضان توخي
شودننه راغلی د مور ږ منخلي سر، پاكو جامو ډ پر خوند
ورکړو دا هڅه يې وکړه چي د خوانبي په حق راسته نږور په
غېږ کي تېنگه ونيسي پر تندي يې مچ کړي خوداسي يې
ونه کړو خپل واره يې په سترگو شو.

د خپلي له کنبو سره سم يې پر مور غېږ وگرځوله مورې
د اختر دي مبارک شه.

بختيالی ته يې مخ ورو وروو بنڅې "د اختر دي مبارک شه"
له زرينې سره يې په لاس د اختر مبارکي وکړه
خپل واره واره زامن يې په غېږ کي پر يو، بل ځنگانه
کنبنول بختيالی پياله ور ډکه کړه.

رمضان له ورې خدا سره سره په خواږه نظر ور کتل "بنڅې
چای خو مې په ماجت کي وخورې"

بختيالی چي په نکريڅو سره لاس کي هگي ورمخته کړه.
ته دا پياله درپورته کړه يوه هگي به هم ورسره وخورې."
رمضان چي يې هگي له لاسه نيوه "بنڅې هگي دا هلکانو
(ماشومانو) ته ورکړه." ماشومانو په يو ږغ وويل بابا مات
يې راکړه، بابا ماته يې راکړه

رمضان چي هگي سپينه کړه نيمه يې يوه نيمه يې بل ته
ورکړه که يې څه هم مور هسي خوله خوځوله دوی ورسره
پوهېدو چي دا وای.

"رمضان زويه اختری خو به دي کړي وي که څه هم د
په غوږ ښه نه اورېدو رمضان يې غوږ ته خوله ورنزد

کره ، نه موري اختری له څه دی چې د اختري روپۍ وای ته به دلته په بستره کې ناروغه راته پروته وې "رمضان بیاد مور په خبره له څو واړه پس پوه شو "زویه له یو چابۀ دی په پورکاوؤ"

رمضان موري "اوس خو بهخي له پورو د سر تر ښکره شوم څوک پورنه راکوي" دلته یې له توخي کولو سره سا سمه شوه په اوله خبره یې پوه شو.

"زویه چې بختیالی راته وویل موري نن د لوي اختر ورځ ده ، زړه مې ډېر ښه شوو چې نن به پر وور پخه (ښه) وخورې د خولې خوند به دي په ښه شي هغه ته وای اختری مې نه دی کړی ، خبر گاونډیان به برخه راوړي په هغه کي به دینې خاشه وي بختیالی لوري چي رایې وړه په مالگه یې ښه تروه کره د خولې خوند به مې لږ په سم شي" رمضان نور څه کولای شو بس (اوف) به یې کړو ، د مور به یې وارنه وو لوري یو چا برخه نه راوړه؟.

بختیالی "نه موري چي رایې وړي زه یې دستي در پخوم" ته بې غمه شه د گاونډیانو برخې وځنډې دې (ناوخته) شوې . دوی د مور پوښتنو دومره سترې کړو چي اخیر یې په لویه بیره په ژړا شروع وکړه.

بختیالی ورنژدې شوه "سریه په ژړا یې سرته سره ورځي ، داسي به وکړو ، چرگ خولو هغه به ور حلال کړو (ښه) به یې پر وور ور پخه کړو دایې په خوند څه پوهېږي؟"

رمضان د بختيالی پنه خبرو لږ ډاډه شو سترگې يې له اوبښكو پاكي كړې زرينه ته يې اشاره وكړه دواړه سوكه وو تو پلار او لور دواړه په چرگ پسي خغاستو. بختيالی خواښې ته ناسته وه، د همسايه ماشوم برخه راوړه. بختيالی ته يې وويل "تروري (ينه) هم پكښې ده مور مې ويل دا به پر وور پخه كړي، دوی اختري نه دی كړی، زړه به يې ورته كېږي" دې هغه برخه راوړه زر زر يې وور بل كړی پر (ينه) يې مالگه واچوله پر وور يې كښېښوله هغې ته ناسته وه، لور و مېړه يې له خوا او خاطره وتلي (هېرشوي) وو، چې د لور يې چغې شوې دا ورولاړه شوه د سراي تردروازې ورتله لور يې دروازې ته را ورسېده پرونی يې په لاس كې وو په ژړا كې بېرته وگرځېده هله مورې بابا (خا) ته ولوېدو دې هم ورسره چغې كړې دواړه (خا) ته په خغاسته ورغلې هغه د وختونو زاړه (خا) ته، هغه (خا) چې د ياغي شنو كوترو د اوسېدو ځای وو، ترهغه د (خا) پر غاړه لېونۍ گرځېدې.

ترڅو چې كليوال يو يور اتلو د چالاس په وينو سره، د چا په وينو سره چاره په لاس كې، چا د يو پر توگ برسېره بل اغوستی، د چا برخې په لاس كې كه هرڅو يو له بله پوښتنه وكړه چې څه ډول (خا) ته ولوېدو له (خا) يې څه غوښت؟ يوه زرينه خبره وه هغه په چغو سر وه لكه لېونۍ پر (خا) چار پېره گرځېده چې كليوالو د شنو ياغي كوترو همسايه رمضان مېرزا وكنو ماجت ته يې يو وړی يو غټو كی زوی ورسره لاړ.

دا او لور کور ته راغلي خون له دوده (لوگي) داسي ډکه وه چې
بېخي سترگو ديدنه کاؤ، ورر کي زوی يې ژړل دې هغه را
پورته کړی په غېږ کې يې نيولی وو، اوبسکې يې په ماشوم
کې تويېدې لور يې د خوني د وره پرده پورته کړه چې دود
(لوگي) کم شو دې خوا بڼي ته وکتل تر خولۀ يې ځگونه راغلي
وو، دې ماشوم بېرته کښېښوی خوا بڼې يې را پورته کړه خولۀ
يې ورپاکه کړه اوبۀ يې په خولۀ کې سوکه سوکه وراچولې
چې څه يې سا سمه شوه هغه (ينه) يې وپوله په خولۀ کې يې
ورکوله چې کله به يې سا سمه شوه د رمضان پوښتنه به يې
کوله دوی به ورته وويل مورې وتلی دی راځي. تر هغه ورځي
چې دا يې هم په رمضان پسي خاموشه کلي (هديرې) ته يوره.

بختیالی سهار وختي وور بل کسری وو، د نغري پر غاړه یوازي ناسته وه، خپلو ویدو ماشومانو ته یې کتل. سترگې یې له اوبښکو ډکې وې دا فکر یې کاو "چې نن به یې څوک را پورته کوي، اول خوبه یې پلار له ماجته راتله، یو یوه یې په ناز را پورته کاو".

زرینه له دباندي راغله "مورې! دینک کا کارا غلی". دینک په زرینه پسې لنډه پټه خونه را دننه شو، د نغري پر هغه بله غاړه کښېنستو.

دینک "بختیالی دا صلاح مې درسره کوله که ستا خوښه وي، زه به رپورټ وکړم".

بختیالی چې له چائینکې سر پورته کړ، بیرته یې پر کښېښودو، د خپل لاس بنگرې یې کښو ته کاکا، زمور رپورټ یوه مانا نه لري، نه سړی وهل شوی دی نه ویشتل شوی، په (خا) کې لوېدی دی، دا پر دې زور ورو څوک اړوي چې تاسو وژلی دی".

دینک له چای پس اچولی نسوار تو کړه، نه زویه زه ودي ته هېران یم دومره لرې یې له کوره (خا) ته څنگه بوتلی؟

بختیالی چې د چای پیالی ډکې کړې، کنبلې بنگرې یې سره یو
خای کول "کاکا زرينه وايي چې مور له کوره ووتو د ملکداد د
چرسک نارې او اشارې یې وې چې هلته یو څوک په (خا) کې
ولويدو.

زه او بابک چې ورغلو، بابک (خا) ته سرور بنسکاره کړی ده له
شا پسي پورې واهه، کاکا زرينه مې پوه کړې ده چې پر خوله
لاس ونیسه او گوره، گوره چې دا خبره وچاته ونه کړې، پښتانه
وايي «تهز په تاخيله نه نیول کيږي» کار به له چله اخلو.
دینک چې په لاس کې خلی په وور کې غورزاوه زه خو وایم
رپورټ به ښه وي».

بختیالی په قهر او گونجې تندي وروکتل "کاکا خودرته ومې
ویل، له دې څه به کار په چل اخلو، نور وس خو زموږ نه په
رسیږي».

دینک ولاړ شو، خپل تور خیرن، خلاص شوی پتکی یې پر سر
پیچلی "سمه ده، لورې چې څنگه ستا خوښه ده، خو دا یوه خبره
یاد لره، پر ما چې دې هر بار پردی، زه هم په شپه تیاریم، هم په
ورځ».

چې دی ولاړېدو د بختیالی مور او پلار هم راغلو، مور یې دلې
په چغو شوه، پلار یې ماجت لار، په ماجت کې پر فاتحه چې
دعا وشوه، له دعا وروسته یې ملکداد ته مخ وړ واراوو،
پوښتنه یې ځینې وکړه "دا واقعہ څه وخت پېښه شوه، او ده له
(خا) د اختر په ورځ څه غوښت؟».

ملکداد له بلې دعا وروسته چې خلگ رخصت شو زما داسک
دی، دومره وختي چې (څا) ته ورغلی دی، د کوترو د نیولو
هڅه یې کوله، د ده غریب خو مور ناروغه وه، یو چا به ورته
ویلي وي چې د کوترو بنوروا یې نیمه ده.

ورځ یې پر فاتحه تېره شوه، ډوډی یې د ادم خان په کور کې
وخوړه، د ماخوستن له لمانځه چې راغلی، له بختیالی یې
پوښتنه وکړه "لورې! دا اوس څنگه پېښه شوې ده؟، ده د اختر
په ورځ له (څا) څه غوښت؟".

بختیالی چې یې بالنبت و څنگ ته کېښېښودی، کېښېښسته ټوله
کیسه یې ورته وکړه.

دی هغه ډول ناست وو "لورې! زه څه چل وکړم؟، له ما خو یې
ورخونه یوړل:

بختیالی چې سترگې یې د مور پر خوا واړولې "بابا ته او
مورکې صبا خپل کورته لاړ شی. په کیسه کار مه لره. زه په
خپل کار پوهېږم، وماته ښه درک راکوي، تاسو کار مه په لری".
"لورې! په دې زه ښه پوهېږم. چې ته تر ما ښه پوهېږې، ځکه خو
تل له ځانه سره دا وایم، کاش! دا مې لور نه زوی وای".
بختیالی: "یو خو ستا لاس نه په ښلې، بل زه پر دې ویرېږم
ماشومان را وژني".

دریم ماښام یې د مېړه میراث خوړ، ملکداد کورته ورغلی
"بختیالی دا ماشومان در روان کړه، درڅه کورته. څه کوي چې
له دې ورو ماشومانو سره، په دې تورو دېوالونو کې ناسته یې

هلته به دي لږ له بنځو سره خوله پرې وي، لږ به دي پام په بله شي.

دي لرگي ته لاس کړو "وزه، ته چې د ماشومانو له غمه مړ کېدای، پلار به دي نه وروژلی."

ملکداد چې په غاښو کې نيولي د برېت وېنستان پرېښول "نه بختيالی، ته هسي بدگمانه شوې يې، گمان مه کوه، گمان د ايمان زيان دی."

دا ورولاړه شوه چې د لرگي واريې پر کاوه، دی ووتو. بختيالی چې خو ورځي پس ورغله سنگين ته "په ما خو ته خبر يې، مېړه مې مړ شو، بل سړی زه نه لرم، چې ستا فصل درپالي، دا فصل له يو مسلمان وراوله چې بيه يې کړي چې خومره مې حق جوړېدو هغه را کړه."

سنگين که څه هم غځېدلې پښې را ټولې کړې. بېرته يې هم يوه پر هغه بله واړوله، را پورته نه شو.

بختيالی هم دا محسوسه کړه چې دی وايي زه هم يو سړی يم "سمه ده خورې، هغه ورځ ملکداد هم راغلی، دا ستا وراسه يې کوله."

بختيالی که څه هم د سنگين له خوا د پړوني څاک نيولی وو، بيا يې هم سنگين يوه سترگه لیده "نه نه وروړه، گوره چې ملکداد ته يې ور نه کړې."

سنگين چې د دي يوه ښکاره سترگه ته کتل "سمه ده خورې، زه به يو څوک پيدا کړم چې بيه مې کړي، ستا روپۍ به وروړ کور ته دروړي."

سنگین څو ورځي پس کورته ورغلی، لس زره روپۍ يې ور کړې "خوږې ستاسو فصل خو دريم په څليرويشت زره بيه کړي، په څليرويشت زره کې ستا دريمه، اته زره کېده، ما لس زره در کړې".

بختیالی هغه روپۍ ورنیولې "وروره کور دې ودان".

څلور میاشتي يې په دې تورو دېوالونو کې په دې تیرې کړې چې دا راز ځان ته معلوم کړم، د پنځمې میاشتي په اوله شپه څلور، پنځه سپين ږيري، يو د کلې مولوي صاحب راغلو، له روغپه پس مولوي صاحب له جيبه تسبي را وکښې، تسبي يې بيرته و جيب ته کړې چې په خبرو يې داسې شروع وکړه

"بختیالی شکر دی موږ خدای مسلمانان پيدا کړي يو، مسلمانان چې دي تر دې ټولو انسانانو افضله دي، هغه په دې چې په دين د اسلام دي اوس به د مطلب خبرې وکړو، بختیالی زموږ په مذهب کې داسې دي چې کومه ښځه د مړوبۍ وي، هغه ښځه به ضرور مېړه کوي، موږ د دې د پاره راغلي يو چې خپلې غاړې خلاصې کړو".

بختیالی چې پر خپل ويده زوی کالی سماوو "مولوي صهب! تاسو ته دي خدای خبر در کړي، دا ښځه شو چې تاسو راغلاست، زه مو پوه کړم، اوس به مېړه ضرور کوم، يو خو به ځان له عذاب خلاص کړم بل به مې ماشومان را ساتي، خو يو څو ورځي به وماته مهلت را کوی چې زه سوچ وکړم، څوک زما د پاره ښځه دی، هر څوک چې زما خوښ شو، زه به درته ووايم، له هغه سره به نکاح را وتری".

مولوي صاحب چي دوباره راکنلې تسپې جبب ته اچولې "بختیالی"! ته پرېدي خلگ حه کوي. دا خپل ميراث خوار دي بي واده خوان زوی ناست دی، هغه وکړه، روپی ورسره ډبرې دي، د هيخ کمی به ورسره نه وي".

بختیالی چې سرکښته خړولی وو، د نغري پرغاړه بي په واره خلي ليکې کښلې "نه مولوي صاحب دا سپی خو بهخي نه کوم، دا زما د مېړه قاتل دی".

مولوي چې لاس سره مروړل "بختیالی" نخړې مه کوه، دا سپی دي خدای قریب کړی دی".

بختیالی چې په لاس کې وړه لښته، په جار کې وغورځوله "مولوي صاحب! نه بي کوم چې پر سريې را وتړی لاهم".

مولوي صاحب چې مخ مجو(مجيد) ته ور واراوو "بختیالی" ستاخوښه ده، ملکداد خو هم ښه در معلوم دی، که بي په رضا زوی نه کوي، سبا دي په زور په کوي".

بختیالی چې مخ بي ماشومانو ته واراوو "مولوي صاحب! پښتانه متل کوي، وايي «پر لمانځه مي ودروي ته، وايي به بي څوک».

مولوي چې پر ږيره لاس تېراوو، سترگې بي په بختیالی کې وې "بختیالی" مور سوال درته کوو، مه خان بي شرمی ته جوړه وه، مه دی، سبا ک. بدنامه شوې، بدنامي خودي دده ده".

له دې خبرې سره سم ولاړ هم شو، د سرای تر دروازه ووتو. بختیالی هم پته او سوکه، سوکه په لڅو پښو ورغله، د سرای

په دروازه کې، و یونیم گز دېوال ته پټه ودرېده، دوی سره
رېغېدو، خبره مجو (مجید) اکا کوله.

مولوي صاحب دا خبره لکه چې رېښتیا ده چې دا سړی د
ملکداد زوی وژلی دی.

مولوي صاحب "هو مجو په دې کې شک نشته، وماته په خپله
ملکداد وویل".

مجید اکا "مولوي صاحب! بیا خو پکار ده چې موږ په دې خپلو
پیرو کې توکړو چې پر نیمه شپه، د وړو یتیمانو په کور کې
ناست یو، ومور ته یې سوالونه او زاری کوو چې ته و یتیمانو
ته د پلار قاتل ور پلار کړه".

مولوي صاحب "مجو موږ خو یې د را روان وخت غم کوو، موږ
وايو چې سره میراث خواره دي، گوندي دا خبره ورکه شي، په
را روان وخت کې به بیا گزگ نه کوي.

مجو ما هم اول داسې محسوسوله چې بختيالی نه ده خبره،
لکه څنگه چې په سره سینه رېغېدم، مجو که څه هم زه غلط وم
چې بختيالی نه ده خبره.

مولوي خیر دی خبره دي وي، پرېږدی چې څو شپې نخږې
وکړي بیا به خوشاله وي، د ملکداد زوی به کوي.

مجو ته خو خبر یې، د ملکداد تر مخ دېر لوی، لوی سړی نه
شي رېغېدای، بختيالی خو هم څه بالښته نه ده.

مجید اکا: "مولوي صاحب! کومه بالښته؟"

مولوي صاحب "ولي نه دي دي اورېدلي ...

قام دېر دی دلسته نسته پرتا جنگ کوي بالښته

ماڻيگروهي لمر تانگه پر تابالنبسته جنگبده
لچ بي مات وي دا ورغبنسته ترمرو بهه وه بالنبسته.
دي غارو و بختيالي ته دومره حوصله ور كره چي راغله پر
بستره داسي و غخبده، لکه له دي سره چي هيخ هم نه وي شوي،
تر سهاره پنه خواره خوب ويده وه، سهار چي را پورته شوه،
سترگي بي رنبي وي، داسي بي محسوسوله لکه دا چي بالنبسته
وي.

خوشبې پس چې بختیالی یو سهار را پورته شوه، د پلار د کور سودا ورولاړه شوه، مرغسن وو (نری وریخ) چې د کورد خونې دروازه یې کولف کړه، راووته د خپلو ماشومانو تر غوږو یې ځادرونه ووتل، روانه شوه. پۀ لارې چې څه لاره اسمان ته یې وکتل، وریخې بنۀ ځان سره ورکړی وو.

یو ځل یې لا دا اراده وکړه چې بهرته وگرځه، نن ورځ سرپچنه ده (سړوکې) بیا یې توکل کړی ماشومان یې پۀ مخه کړو، روانه شوه.

غټوکی لور او زوی یې بنۀ وو، هغه ډېر ورکې وروردوی پۀ غېږ کې یواریوه بیا بل اخیستو، هغه لږ غټوکی دې پۀ غېږ کې اخیستی وو.

یو وخت چې یې پر پښو روان کړی، لورکې یې تر لاس نیولې وو، د بختیالی ورپام شو، کمیس یې پۀ غاړه وو، پرتوگ یې نه وو.

دلارې پۀ منځ کې کښېنستو، غوټه یې خلاصه کړه، دلته یې پرتوگ پۀ ورپۀ پښو کړی، سوکه، سوکه د ماشومانو پۀ تگ ورسره روانه وه، ماپښین به وو چې پراخ راغه یې پۀ سوکه، سوکه تگ پرېکړی، د غره لمنې ته ورسېدو، د انا گیانو پر چینه کښېنستو، غوټه یې خلاصه کړه، دودې یې

راواخیسته، پیاز بی سپین کری، دودی بی پوری
 و خوره، ماشومان او خان بی په لپو اوبه کرو، هم بی د
 ماپننن لمونخ وکری بی بی مخه وکړه.

اوس نو د بابا کور ډیر لرې نه وو، په تلو، تلو کې د ما
 شومانو و دې ته پام شو، ناره به بی کړه، له هغې خوا به په
 دره کې ددوی ریغ بهرته راغبرگ شو.

دا رنگه روان وو، د بابا وکورت یو مغزی (لورپه او کړه لاره)
 پاته وه، مېده، مېده، مېده شاخوکی هم شروع شو.

په مغزی ورو او بستو، د بابا کیږدی بی وپېژندله، چي ولاړه
 وه، ډیر بی زړه بنه شو چې مېلن (د کوچیانو کلی) ته لا په کډه
 نه وه تللی.

د بختیالی د ورې خورکی زرکې چې دوی په سترگو شو،
 نارې بی کړې "مورې! خورکی راغله".

مور بی مخ له وراغله، لاس بی په اوږو وو، پر بختیالی بی
 غېږ وگرځوله، کور ته چې ورغلو مور بی تبخی واپوو،
 دستي بی چای پنځې کړې، مور چې بی چائینکه را کوزوله
 "بختیالی! دا ماشومان به دې په یخ وژلي وي، وار به دي
 کاوؤ، چې ورځ توده شوې وایي بیا به راغلې وې".

بختیالی چې په خپلو تودو لاسو کې د ماشوم لاس نیولي وو
 "مورې! بس تر وس مې تېره شوه، نور مې نه شو خغملای".
 دوی ته بی چای وراوړلې، دوی چای خنبلې، مور بی بنې
 نورې او سپینې غوښې په کټو کې واچولې.

مانڻام ته پيءُ بابا هم راغلی مہر پيءُ وڇڪولي، پيءُ سڀ پيءُ
دڻه کڙي۔

له روغبره وروسته پيءُ مور ٻنہ غتہ کاسه، وڙه ڊوڊي ور
واروله، پيءُ بله کاسه کڙي پيءُ، ٻنہي توري او سڀينہي غوٻنہي۔ د
دې ستري ماشومان چي پيءُ تورو سڀينو مارا شو، خوب
ورغلي۔

مور پيءُ وتولو ته ڇاي ور هوار کڙي، يو يو پيءُ تر لاس
نيو، ڇاي ته پيءُ ٻيول۔

له هغه وروسته پيءُ ڇراغ کڙي تهل ختم شو، بابا پيءُ بالنبت ته
پروت وو، د اور پيءُ رنا کڙي دې ليدو چي دپتڪي ڇاڪ پيءُ
خولہ او برتو پوري منبلي۔

له دې خبري سره سم را پورته هم شو "لوري! دا ڊپر وخت
ٻنار ته نءُ ٿيم تللي، ڇڪه تهل نسته۔"

پيءُ خبرو، خبرو کڙي بيا دې ته راغلي "بختيالي! دا خبره
ڇومره حقيقت لري، ستا مہرہ دې ڇلگو وڙلي دي، لوري که
رينتيا ووايم، زما اوس هم يقين نءُ راڃي۔"

بختيالي چي سترگي له مورہ دءُ ته، ور وارولي "هو بابا
زرينه ورسره وه، هغي پيءُ ڇپلو سترگو ليدلي دي۔"

بابا "دا تءُ ڇءُ وايي؟ لوري هغه ورڇ ڇو هم تا دغه وويل، ڇو
زما يقين نءُ پرا تلو۔"

بختيالي "دو کيسې دي بابا، يوه خودا چي ما پيءُ زوي د
اوبورگو پءُ لار کڙي وتاره بل پيءُ زما له مہرہ مخڪه غوٻنہ۔"

بابا: "ستا د مہرہ مخکھ خہ غواری؟، هغه خو بیہ و ماتہ راکرې ده".

بختیالی: "بابا پۀ کلې کې زموږ د یوه سرای مخکھ نۀ ده، دا مخکھ ډېر اوږدۀ او وسارۀ لري، د دۀ د مخکې پۀ میان کې ده، د دۀ مخکھ بیہ سره پرېکړې ده، دۀ دا غوښتو چې دا زموږ مخکھ دخان کړي، و موږ ته د دې پۀ بدل کې بله مخکھ راکړي

پۀ خو، خو واره بیہ خلگ ورته راولېږل، خو دۀ سودا نۀ ورسره کوله.

زوی بیہ بیا چرسک، غل او بدره دی، دا خو کاله پۀ جبل کې وو، چې راخلاص شو بیا بیہ دا حرکتونه کول".
توله کیسه بی بابا ته پۀ زېر و زور وکړه.

بابا بیہ پتکی پر سر کړی، د ولاړېدو هڅه بیہ کوله "و خورې دا دی مخ لکه د سبب کښته. (توکه بیہ پرې وکړه) خو مخ بۀ دې ورښکاره کاوؤ، چرسک شی وو، هغه د وربندارې پۀ عزت خۀ خبر دی. چې ستا مخ بیہ لیدلی وای، بله ورځ بیہ پۀ خدای که ستا پۀ خوا کتلي هم وای.

د دۀ خو دې قد و قامت، بناهسته تگ خوښ شوی دی".
بختیالی د بابا و مخ ته کتل "ملامته یم، مور خوارې پۀ خو، خو واره راته وویل، دا مخ مۀ پتوه، دا مخ پتول بۀ دې یو ورځ پۀ یوه لویه بلا واره وي".

بابا چې څادر اغوستو: "سم يې درته ويلى دي" پښتنو کله کلا گاني درلودې؟، کله يې ښځې په پردو کې نغښتې؟، لکه دا اوس چې مور کوجيان يو.

ټول پښتانه دا ډول ازاد خلگ وو، داسې ازاد ژوند يې وو لکه دا مور، د اکثرو کيږدۍ وې يا يوه، يوه خونه، چې چا، چار دېوالي پېژندله نه، دا زموږ په ډول يې ښځو کارونه کول، دا بېخي لږ وخت کېږي چې په ښځو يې مخ پټول او پرده کوي، پر کورو يې چار دېوالۍ شروع کړې.

خو اوس يې لا د ډېرو کورو چار دېوالۍ نشته، خونې يې ته په خپلو سترگو وينې.

لورې! زه اوس څه وکړم؟"

بختيالی چې يې خپلې سمولې "بابا ته هيڅ هم مه کوه، مه په دې کيسه سر خلاصه وه، مه کار په لره، نه ستا لاس په نښلي، زه پوه شوم او زما کار.

ته ځان داسې واچوه چې زه بېخي په هيڅ هم نه يم خبر. شپه ډېره تېره وه، سهار نژدې وو چې دوی ويده شو.

سهار چې بابا له مېږو سره ولاړ، مور يې اوبو ته.

دې صندوق خلاص کړی، د هغه سړي او بابا عکسونه يې را واخيستو، پکښې ويې کتل، هغه عکس يې پيدا کړی، چې له شاپه شنه قلم يو څه پر ليکلې وو.

ورځ تېره شوه، شپه راغله، بابا ته يې وويل "زه سبا کور ته ځم، ته يې غمه شه، که چېرې پر ما يو تکليف راتلو، زه به ضرور تاته حال درکوم."

بابا پنځه زره روپۍ ورکړې "دا به یو شی پټه واخلي ، یو مږ
در کوم ، ته خو بې اوس له ځانه سره نه شې بیولای بیا به بې
زه یاشمک (شمس) ورور درولي ، ماشومانو ته به بې حلال
کړې".

سهار لمر تر اوورو را وتلی وو ، چې له بابا او مورکۍ بې
رخصت راواخیست ، د کور پټه لور را روانه شوه .

ماڅیگر غټ وو ، لمر و غرسه ورتلو چې را ورسېده چې دې
وور بلاوو ، بستري بې هوارولې ، تیاره ماښام شو .
ماشومانو ته بې د مور ور کړې ، پخې غوښې او ډوډۍ
ورکړه ، ستري ماشومان بې یو ، یو ویدېدو ، اخیر دا هم ویده
شوه .

دویم وار بیا هغه څو سپین بیری او مولوي صاحب
چې یو مجو اکاپکې نه وو، داسې وخت ورغلو چې د
بختیالی غټو کي ماشومان ویده وو.

یوه دا، وروکې زوی په دې ډول ناست چې د وړو کي زوی سر
یې پر ځنگانه یبسی وو، ځنگون یې بنوراوو، الله الله یې
ورته کول "الله کوټ لלו دلته مۀ راځه گیدو، لالی ویده دی
په خوبو".

د مولوي صاحب د خونې په بنده دروازه کې ریغ شو
"بختیالی تا او ماشومان خو ویده نه یاست؟".

دې یو گړی غوړ کرار کړی، دویم وار یې ریغ وپېژندلی له
"نه" سره سمه ورغله، دروازه یې خلاصه کړه.

د مولوي صاحب له مخه یې ویده ماشوم واخیست، دوی پر
هغه ځای کښېنستلو.

له حال احواله پس، مولوي صاحب پر بیره لاس تېراوو، په
خونه کې یې شا و خوا سره کتل، په دې چې دا نسخه دومره
دلوره رغېږي، داسې خوبه نه وي چې یو څوک په دې خونه
کې ورسره ویدېږي.

بیا یی پنه نصیحت کولو شروع و کره ، پنه نصیحت کولو ،
کولو کپی بیا د نکاح خبره وریاده کره .

بختیالی مخ ورو وراوو ، لاس یی له خولی و اخیستو "دی خو
به شرم نه لری له خدایه به نه و بربری ، تاسو خو له خدایه
و بربری ، د خدای جواب به خنگه و کپی ؟ چې دیوه ظالم
ملکداد جواب نه لری ، خدای به دا پوښتنه نه کپی درخه
وه چې دې کونډې او ورو یتیمانو ، په دې تورو دېوالو کپی
پنځه ، شپږ میاشتی تبری کپی ، تاسو یی یوه هم پوښتنه
و کره ؟"

مولوی صاحب جیب ته لاس کپی تسپی یی راکنسی "هو
بختیالی ملامت یو"

نن د بختیالی سترگې له خپلو ماشومانو نه راوښتی
"مولوی صاحب ! که تاسو راشی که نه شی ، پر ما داشپه و
ورخ هغه رنگه تبری ، ژروی مې دا خای چې خنگه په دې
دومره کلې کپی یو سنت وهلی نشته چې راشی د دې ورو
ماشومانو حال و کپی چې خه حال مودی ، یو خه په کور کپی
لری که نه یا خوناروغه نه یاست ، دیو ظالم له و بربری ټولو
سترگې پتی کپی دی ، خو میاشتی وشوې چې زه او دا واره
په دې سرای کپی شپې او ورخې تیره وو ، بیا چې وارده
شی ، نه له دې خپلو سپینو ږیرو شرمبری ، نه له ما ، نه د دې
ورو یتیمانو له حقه و بربری .

تاسو که نه له خدایه و بربری ، نه د ماشومانو له ازاره ، زه هم
د مېره هم د یتیمانو له حقه و بربریم ، دا منم چې زه یوه ښځه یم

، هیخ مې هم پټه وس نه دي پوره ، دا به وکړم ، مرگی به قبول کړم ، یتیمانو ته به د پلار قاتل نه کړم ور پلار .
نورو سپین زیرو سوالونه بس کړو ، خاموشه شول .
خود مولوي خوله نه سره ورتله .

مولوي صاحب : "ته لهونې یې چې د وړې نجلی خبرې مني ؟"

بختیالی اخیر خبره داسې ور خلاصه کړه .

"مولوي صاحب ! دا خوبه وخت ثابته کړي چې زه لهونې یم که تاسو بې لارې ، پټه دې سر خلاص کړی ، چې پر دنیا نر ودرېږي پټه خدای که ماد ملکداد زوی وکړی ."

دوی هم یوه ، یوه غاړې تازه کړې ، خپل ، خپل (خادرونه) یې وخنډل ، ولاړ شول ، شپه تېره شوه .

سهار ملکداد پټه خپله ورغلی "بختیالی زه سوال درته کوم ، داسې وکړه دا زما زوی وکړه ، ته یې ډېره خوښه یې ."

د بختیالی باری (جارو) پټه لاس کې وو ، د خونې ومخته پټه سرای کې ناسته وه ، نه یې یوه کړه او نه بله

"ستا زوی نه کوم چې پر سر یې را وترې لاهم ، دانېکي وکړه ، مال له دې خپلو ماشومانو سره پرېږده ، زه له مېړه بېزاره یم ، نه مېړه کوم ، نه یې شوق لرم ."

ملکداد چې پټه دې پوه شو چې بنځه یوه خوانه کوي ، نو یې له خولې لاس واخیستو

"ستا څه خیال دی ، ما چې دې مېړه دومره پټه هنر وژلای شو ، نو دا ماشومان دې هم یو ، یو داسې پټه هنر وژلای شم ."

یوه خوبه دې داده چې دا ماشومان دي يو، يو داسې په هنر
در مړه کړم لکه مېړه، بله دا چې زما زوی په خوشالي وکړې
زه د زوی پر غم نه يم، پر دې يم چې ته زما زوی وکړې، که
دې سبا زامن لوی شي هم، دا شک به يې نه راځي چې زموږ
پلار ده يا دده زوی وژلی دی.

بختیالی چې دده خبرې واورېدلې، باری په لاس کې حقه
جېرانه شوه او سوچونو واخيسته.

"يو خو يې زما مېړه رامې کړی او په ډاگه يې مني هم، بيا دا
سرزوری، د ماشومانو د وژلو تر وخت له مخه خبرتيا هم
راکوي له دې زوی مېرې څخه به په چل کار اخلم."

له څه خاموشي پس يې ډېر په عاجزي وويل
"سمه ده، دوې شپې مهلت راکړه."

ملکداد "دوې نه، درې ورځې مهلت درکوم."
له خان سره يې واړه، واړه خندل، ولاړ شو.

دا په دغه شپه د دينک کور ته ورغله، ټوله کيسه يې ورته
وکړه او هغه عکس يې ورکړی پر کوم چې ايلېريس ليکلی
وو.

دينک په هغه سهار وختي ملکداد ته ورغلی "زما بسڅه
ناروغه ده، که دې يو زردوه روپۍ راکړې، ډاکټر ته يې
وړم."

ملکداد خندل چې روپۍ يې ورکولې "هلکه داد يار
بسڅه خو دې پوه کړه، که در څخه مني چې دا زما زوی
وکړي."

دەبێ لە لاسە روپی نیوی "سمە دە، تە فکرمە کوه چێ زە
لە هەغی خواراشم."

دی پە دروازە کێ و لاروو، د بختیالی د کورپە خوا بێ کتل
"مانبام تە بە راخې؟"

دە هەم د بختیالی د کورپە لور سترگێ و و وارولې، پە زە
کي بې پە خپل کردار خندل "نە دوې شېپې پر هغه خوا کوم، د
لورمې اوس کال وشو، نە زە وەرغلی یم نە بې مور، دوې
شېپې لە لور سرە کوم."

دە بېرته مخ د دینک پە خوا واراوو، کت، کت و بې خندل
"هه لکه دینکه دوې وەرغې پس خوبە یا نوره وي یا نسکوره."
دینک روان شو، خپله بنسخه بې داکتر تە بوتله، د شېپې
بختیالی خپله غوتە تیاره کړه، خو واره ووتە، شا وخوا بې
وکتل، شوک نە وو، نە د چارغ وو.

خپل ماشومان بې پوه کړو "که چیري توخه در تله، پر خوله
لاس نیسی."

خان بې بنه مطمئینه کړی، ماشومان بې تر لاس و نیول، د
دېوال لە سایې سره، د خور لسم د سپوږمې پە رنا کێ بې دېر
پە چتکي گامونه بنودل چې سپوږمې بە پە وورو کێ پتە
شوه، د دې بە سا سمە شوه، لکه چې وایي "اوبو اخیستی
خگ تە هەم لاس اچوي."

یو وخت بې شرنگی تر غوربشو چې تر شا بې وکتل، سپی و
سپي وو، مېرۆی بې کنبلی وو، د غارې خنخیر او مېرۆی
بې شرنگی کاوؤ.

د دې کله وېرې نغ تر خولۀ نه وتو بیا یې هم دا هڅه کوله
چې لوتې ور غورزوي، سپی وگرځي.

د محمد دین د انارو تر باغه، په باغ کې څه تگ مشکل وو،
د وښو او بوټو په وجه، ځکه څه وځنډېده.

چې دا ور ورسېده، دینک د موټر ډرائیور ډېر ستړی کړی
وو، په څه شوه، څه شوه هغه ستا ښځه.

دی نه وې، ته ما په یو بلا وخورې.

چې بختیالی و ماشومان ور ورسېدو، پر ډرائیور د اختر
ورځ شوه.

دومره په تازیله یې موټر روان کړی لکه یو څوک چې دی
ویني، ورپسې وي.

یو زوی یې په روان موټر کې، په سپي پسې تر شاکتل چې
سپي پاته شو.

ده په ژرغوني نغ وویل "مورې! زموږ سپي؟"

دې زوی پر مخ مچ کړو "زویه! دینک کا کاکا بیرته راځي،
کورت ته یې بیا یې".

په لارې هغه ښارگوټی راغلی، په کوم کې چې د دینک د لور
کور وو او هم موټر روان د دې ښارگوټي وو.

د لور کور یې له لارې وه بختیالی ته ور وښودی.

په تلو، تلو کې، و سهار ته نزدې یو بل ښارگوټي ته ورسېدو
دوی شپه په ناسته تېره کړه، ډرائیور ویده شو.

سهار چې یې لمنځونه وکړو، چای یې وڅښلې بیا یې مخه
وکره، ماښپین قضا وو چې هغه ښار ته ورسېدو.

د دې ماشومان ډېر حېران ول چې دا بيا څه رنگه ځای دی ،
 څومره ډېر موټران دي پکي چې کله يې د خړه ټانگه وليده ،
 نارې کړې "ادې ادې هله وی په خړه يې گادۍ پسې کړې ده
 ، سرې پکي ناست دي"

بل چې رکشه وليده ورته حېران و چې دا بيا څه رنگه شی دی
 په درو پيو روان دی ، په ښار کې ماشومان روان وو ، دوی
 ورته په سوچ کې وو چې دا خو يې زموږ رنگه کالي نه دي ،
 لمن يې نسته ، تر شاد چا توره تېلۍ ده چا شنه تېلۍ چا
 رنگ په رنگه لوتي تړلې وې ، دوی پوښتنه هم نه شوه کولی
 چې دا څنگه شيان دي ، خوبس حېران دريان يې يو بل خوا
 ته کتل .

ډرائيور په ښار کې يې يو چا ته هغه ايډريس ورنښکاره
 کړی ، هغه داسې وويل "سيده ورځی ، تر هغه وخته چا ته مه
 ډرېږئ ، تر څو چې يو لوی چوک درايي ، پر چوک له يو چا
 پوښتنه وکړی ، هغه به يې دروښايي ، ډېر مشهوره سرې دی
 ، هر څوک يې پېژني " پر چوک يې له يو چا پوښتنه وکړه ،
 هغه يې دوکان ته لاس ونيوو

"هغه مخامخ دوکان يې دی "دينک ورکښته شو ، دوکان ته
 ورغلی ، يو سپين ډيرې سرې ته يې هغه ايډريس ورنښکاره
 کړی .

هغه چې ليکلي وليدل ، يو گړۍ په سوچ کې لار ، هم په هغه
 سوچ کې يې کاغذ واړاوو چې عکس ته يې په غور وکتل ،

عڪس يي وپهڙندلي، پءُ سڀينو چشمو ڪي يي سترگي
 دينڪ ته وروارولي، پءُ وره خدا ڪي
 ”وبخنه، بهخي ڊپر وخت تهر شوي دي، د تورڪاني د اينخر
 زوي بي؟“

ده چي د شاه جي و تڪو سڀينو وپنستانو ته ڪتل ”نه نه نوم
 مي دينڪ دي، صرف مي د اينخر لوراو لمسيان تر تا پوري
 راوستل، ماته اجازه راکره، زه خم، د کرايي موتر مي
 راوستي دي.“

ده چشمي له سترگو لري کولي ”د خدای بنده، خو پءُ بس ڪي
 به را تلاست، دومره کرايه؟“

له ڊپره سته پس، شاه جي رخصت ورو ڪرو.

دينڪ روان شو، پر شايي ورو ڪتل ”د خدای پءُ امان، نوره
 ڪيسه به بيا بختيالی درته وڪري.“

بختيالی او ماشومان يي د دوکان مخته ڪنسته ڪرو، دي
 روان شو، شاه جي له بختيالی سره روغبړ وڪر، د خپل
 همسايه رکشه يي را وغوڻسته، بختيالی او ماشومان يي
 ڪورته ولهرل.

ڪورته چي ورغلو، د رکشي والاد شاه جي بنهه پوهه ڪره
 چي ”داد شاه جي مهلمانءُ دي، بهخي له لري راغلي دي،
 بايد بنهه خدمت يي وڪري.“

د شاه جي بنهه جيينه پءُ پڻستو پويده، خو ويلاي يي بنهه
 شوه، پءُ هر زحمت يي بختيالی پءُ خبرو پوهوله يا پوهيده.
 جيينه د بختيالی او ماشومانو ته ڊپره حبرانه وه.

حيرانه پٽ ڏي وه ڇي ڏي پڻسٽني ڏهر ڀي ليدل ڀي وڀ ، ڊ ڀنار نه
، ڊ غرنو .

ڊ ڊي اور ڊو ڄامو او لڙلو ماشومانو ته به خود حيرانه وه ،
ڇي نه ڀي ڊاسي ڄامه ليدل ڀي وه ، نه ڀي ڊاسي لڙلي ماشومان
، ماڻنام شاه جي هم راغلي ، له بختيالي ڀي ڀنه ڊ ڪور ، بابا
او ٽولو پوڻسٽنه بيا وڪڙه .

له ڊوڙي خور لو پس ، شاه جي لاس پٽ ڊسما ل ڀاڪول ويڀي
خندل "بختيالي لوري ! ڪه ستا پٽ ياد وي ڇي ستا بابا به
ويل ڇي يو متل ڊي (مور ڀهلمه له هوره پس پوڻسٽو) اوس
نو حال راڪڙه ، ته او ڀنار ته له ڊي وڙو ماشومانو سره راتله ؟
بختيالي شاه جي ته مخامخ ناسته وه ، خپل لسٽوني ڀي ڊ
ڀڪي پٽ ڊول ڊگرمي پٽ وجه ڀنوراوو .

له هغه وخته ڀي ڪيسه شروع ڪڙه ڇي ڊي ورغلي ، ڊ ڊوي پٽ
ڪور ڪي اوسهڊه .

پٽ غره ڪي ڀي سروي ڪوله ، نقشي ڀي جوڙول ڀي ٽر دغه
ماڻنامه ڇي ڊا له شاه جي سره ، ڊ ڊه پٽ ڪور ڪي ناسته وه .
ڄيڻي ڊ ڊي ڊ ماشومانو خايونه هوار ڪڙو ، يو ، يو ويڊ بدل ،
ٽول ويڊه شول .

شاه جي ڪه خه هم ڊ بختيالي ومخ ته ڪتل ، خو سوچ ڀي پٽ
هغه تهر وخت او ڊ ڊي ڊ بابا پٽ ڪور ڪي وڙ .

ڀي ڀامه ڀي اوف ڪڙو ، ولاڙ شو ، پر لمانخه وڊر سڊو .
بختيالي ته ور پٽ ياد شو

”رينستيا، رينستيا، شاه جي چڙ به لمونڇ ڪاوڙ، يو خويبي لاس پر نامه نٿو نيول او بل بي د خاورو تيڪي. مخته شوده.“

شاه جي چڙ لمونڇ وڪري بيا راغلي، جيني شني چاي راوڙي، پيالبي ڀي وڙ ڪولي دٿ ڇنڀلي، بختيالي ته ڀڄندو ”زه او جيينه پٿ دڀ ڪور ڪي دوه پٿ دوه يو، يو زوي لرو، هغه هم د واده او بچيانو خاوند دي، د ڇنگ پٿ سراي ڪي اوسي، يوه دي پٿ دڀ ده چڙ له مور سره پٿ دڀ سراي ڪي گلهه اوسي او بله خوبه دي دا ده چڙ دڀ ڪوڇي پٿ اخيره ڪي، زما خالي سراي دي، هغه در ڪرم، ته او خپل بچيان پڪنبي اوسي.“

بختيالي: ”ما ته هغه سراي راکه، بس زه او بچيان به پڪنبي اوسو.“

شاه جي دڀوال ته نزدي شو، شا بي وهله ”سمه ده چڙ ڇنگه ته خوشاله بي، يو ڪار ته وڪره، ضروري هم دي، ڪه زخمونه جو روڀ، نو دا انتقام اڃيستل له ذهنه ڇخه وباسه، نور هر ڇه اسانه دي.“

شپه سهار ته نزدي وه چڙ دوي ٿول ويده شول.

بختيالي ته دا ڇه عجبه ٺڪار پده چڙ هلته بيخ وو. مور پٿ خونو ڪي ويددو او دلته بيا گرمي ده، د څلگو گرمي ڪيري.

”رينستيا، رينستيا، شاه جي چڙ به لمونڇ ڪاوڙ، يو خويي لاس پر نامه نٿو نيول او بل بي د خاورو تيڪي. مخته شوده.“

شاه جي چڙ لمونڇ وڪري بيا راغلي، جيني شني چاي راوڙي، پيالې بي وڙ ڪولې دٿ ڇنڀي، بختيالي ته ڀڄندو ”زه او جينه پٽ دڙ ڪور ڪي دوه پٽ دوه يو، يو زوي لرو، هغه هم د واده او بچيانو خاوند دي، د ڇنگ پٽ سراي ڪي اوسي، يوه دي پٽ دڙ ده چي له مور سره پٽ دڙ سراي ڪي گله اوسي او بله خوبه دي دا ده چي دڙ ڪوڇي پٽ اخيره ڪي، زما خالي سراي دي، هغه در ڪرم، ته او خيل بچيان پڪنبي اوسي.“

بختيالي: ”ما ته هغه سراي راکه، بس زه او بچيان به پڪنبي اوسي.“

شاه جي دڙو ته نزدي شو، شا بي وهله ”سمه ده چي ڇنگه ته خوشاله بي، يو ڪار ته وڪه، ضروري هم دي، ڪه زخمونه جو روڙي، نو دا انتقام اڃستل له ذهنه ڇخه وباسه، نور هر ڇه اسانه دي.“

شپه سهار ته نزدي وه چي دوي ٽول ويده سول.

بختيالي ته دا ڇه عجبه ٺڪار پده چي هلته بيخ وو. مور پٽ خونو ڪي ويددو او دلته بيا گرمي ده، د څلگو گرمي ڪيري.

که بیا مور ستاپه خای کې یوه شپه هم وکړو، له مور سره روپی
 ډېرې دي، ته صرف و ما او زامنو ته لار ښودنه کوه، نور مور له
 تا هیڅ هم نه غواړو“.

شاه جي خاخان له ځان سره بوتلو، له بختیالی په پته یې د کور
 پر سامان، څه د ځان روپی ور کړې، سامان یې راوړو.
 بختیالی خپل کور سم کړو.

شپه یې د شاه جي په کور کې وکړه، په سبا له خپل کور ته دا
 او زامن بیا ده نوي کور خاوندان شول.

یو څو ورځې دې و ماشومانو داسې محسوسوله، لکه خوب
 چې ویني، د ښار پوخ کور، د برق رڼا چې د شپې او ورځې
 بېخي فرق نه وو.
 میاشت تېره شوه.

یو سهار شاه جي دوکان ته تلو، د دوی پر کور ورغلو، له حال
 احوال کولو پس یې له بختیالی پوښتنه وکړه “د څه ضرورت
 خو نشته؟”

بختیالی چې د جامو له مینځلورا ولاړه شوې وه، خپل غړلی
 لستونی یې خوراوو “نه نه شاه صاحب، د هیڅ ضرورت نشته
 ، که چیري د یو شي ضرورت پېښ شو، ضرور به درته وایم، پر
 دې که صلاح راکړې چې خاخان پر یو کار ولگوو؟”

شاه جي چې لاس پر دېوال کښېښوو “ا خو ډېره ښه خبره ده،
 تاله خاخانه پوښتنه کړې ده، دی کوم کار کولای شي یا یې کوم
 کار خوښ دی؟”

بختيالی جي هفتي وارهه وه "هسي بي پر يو کار ولگوه، پنه مزدوري کي کله دا وو جي دا کوم داننه کوم".
 شاه جي جي خپلي چشمي پنه سپين دسمال (جي يوه شنه ليکه هم پکنبي تيره شوې وه) پاڪولي "نه نه داسي نه ده، خبرزه به سوچ پروکرم".

پنه دي بله ورخ شاه جي ورغلي، يو هلڪ بل ورسره وو، خاхан بي ورسره کرم "له دي هلڪه سره لار شه، خو ورخي پنه بنسار کي تيره کرم، هلڪان به وويني، خوڪ خه کار کوي، خوڪ خه کار، جي کوم کار دي خوڻن شو، وماته به ووايي، هغه کار به که خبر وو، پنه صلاح شروع کرم".

خاخان لارو، خو ورخي بي له هلڪانو سره تيري کرم، چا گنجي، چا صدری، چا د پلاستيڪ لوٽي، چا نسوار خرخول، چا کاغذونه ٽولول، چا خه او چا خه خرخول، پنه خو ورخي پس شاه جي له خاخانه پوڻسته وکرم "کوم کار دي خوڻن شو؟".

خاخان جي خپله خرچنه گوته پنه غابسو کنبه کنبهله "زما د پالش کار خوڻن دي".

شاه جي يوه دوکان ته بوتلو، يو وروکي صندوق، برش او پالش سوراو هم بي تور ورته رانيول.

خاخان جي له هغه دوکانه ووتو بيا بي ناره کرم "پالش، پالش".
 د پالش کار بي شروع هم پنه دي کرم جي ده ته دا نارې ڊپر خوند وركاوو، پالش، بوت پالش، يوسري خپلي خپلي وركرم "دارا پالش کرم".

ده چي خپلي ور واخيستي، تر ډېره په سوچ كې ورته ورك وو. هغه پر يځ كړو "هله ماشومه، زما كار دي، ټوله ورځ خوبه پردي ځای نه يم ناست".

ده د پالش ډبي خلاص كړو، پالش وركول يې شروع كړو. هغه پر يځ كړو "هلکه يوار خو يې په اوبو صفا كړه".
 ځاځان چې د هغه سړي په خوا وركول وکتل "ټولې پريولم؟".
 هغه چې د ده وركړې چپل په پښه كړو، وركول شو "نه نه، ستا اوله ورځ ده كه څنگه؟".

ځاځان چې په لاس كې يې د هغه سړي خپلي وه "هو".
 هغه زړه سواند سړي خپلي په خپله ورسره پالش كړې.
 بس كار يې له هم دې ځايه زده شوو، ورځ يې تر ماښامه په ښار كې تېره كړه، ماښام چې كورته ورغلی، شپېته روپۍ مزدووري يې كړې وه.

دا ډول سهار تلو، ماښام راتلو، روپۍ يې راوړلې، كله لږ كله ډېرې، يوه ورځ چې په ښار كې روان وو، نارې يې وهلې "پالش، بوټ پالش".

يو سړي ورناره كړه، دی ورغلی، هغه خپل بوتونه ورووكنسو "دا پالش كړه، ښه پالش وركړه، هسې يې په رنگه رنگه وه".
 چې په دوكان كې يې پمبه او جوړې بستري خرڅولې.
 دوه مزدوران يې دوكان تر مخ، پر پاخه سړك ناست وو، په بستره كې يې پمبه اچولې وه، په لرگو يې پكښې ټكوله.

دوکاندار له ده پوښتنه وکړه "ماشومه! داسې کور به نه وي در
 معلوم چې سپين سرې لري، زموږ کار ډېر دی، بستري به په
 مزدوري ورکوو، په کور کې به يې جوړوي."
 خاخان "هو يوه را معلومه ده، خو زه به حال وکړم."
 پوتونه پالش شو، خپلې پنځه روپۍ يې را واخيستې، روان
 شو، د دوکاندار بياله شايع شو "ماشومه! که يې چيري
 ماشين نه درلودی، مشين به هم موږ ورکړو."
 ماښام چې کورته راغلی، مور ته يې د دوکاندار کيسه وکړه
 ،مور يې ډېره خوشاله شوه
 له ډېرې خوشالۍ يې سر، سرتور کړی "شکر دی خدايه، زما خو
 دا خيال وو چې يې مېړه او بې خپلو د ژوند شپې او ورځي نه
 تېرېږي.

زويه دا خو ډېر ښه کار دی.

زه به کاره په کور کې ناسته يم، دا کار ځينې راوړه، ښه دی،
 يوه ما و د زرینې وخت پر تېروي، بل به مزدوري را کوي."
 خاخان سهار د دوکاندار ته ورغلی، يو مشين څلور، پنځه
 بستري يې ځينې راوړلې، ټول پر روزگار شول.
 ورځ تر هغه بله ټول په ښه رنگ کېدو، هم يې روپۍ پيدا کولې،
 دا ډول خاخان خپل پالش کاوه، مور ته يې بستري راوړلې،
 روپۍ چې به دوی تر ضرورت زياتېدې، هغه يې شاه جي ته ور
 کولې

يو ورځ خاخان د پالش صندوق په کونج کې کښېښوی "مورې!
 زه د پالش کار پرېږدم، په هټل کې کار شروع کوم."

بختیالی، ڇي سترگي يي د پالش پٽ صندوق کي وي "زويه اد
هوٽل کار به گران وي، نه به بي شپي کولاي".

خاڻان بي ڪمبلي پرفرش و غڻهدو،

"موري! خان به پري وگورم، ڪه چيري گران وو، پري به يي
ردم، د پالش کار خوبيا هم شته".

بختيالی، ڇي ڪمبله هواروله

"زويه! له شاه جي سره به مشوره وکرو".

خاڻان ڇي را پورته شو، د ڪمبلي پٽ لورروان وو "سمده
موري! سبابه زه شاه جي ته ورشم".

بختيالی، ڇي د هوارې ڪمبلي و خنگ ته ڪنهنسته "نه نه زويه،
زه به خپله ورخم".

بختيالی، سهار وختي د شاه جي ڪور ته ورغله ڇي خاڻان

داسي و ابي "ما پٽه يو هوٽل کي کار موندلي دي، زه پٽه هوٽل
کي کار ڪوم

ستاخنه خوبه ده؟".

شاه جي ڇي يوه ورو کي ڪتابچه يي پٽ لاس کي وه "ڪاردي کوي

، بي ڪاره دي نه ڪنهنهني، گته دي نه راوري، خو ڪاردي نه
پربردي".

له دي ورخي خاڻان پٽ هوٽل کي ڪار شروع ڪرو، د هوٽل ڪار ڪه

خه هم گران وويي بي غرمه او مانام نبي غونبي هم ور کولي.

پٽ اوله ورخي ڇي د هوٽل مالڪ لمانحه ته لار، دي پر چوله ولا

وو ڇي چائينڪه به پخه شوه، تويده، ده به له وار خطابي د خيا

سر، سپنکی خولی له سره را واخیسته. چائینکه به یی پئه
ونیوله، له چولې به یی را ویسته.

ډېره موده یی پئه هوتل کې کار وکړو، د هوتل مالک ډېر ځینې
خوشاله وو.

یوه ورځ خاخان نذراغلی، له هغې ورځې ورک هم شو، د هوتل
مالک به تل دا فکر کاوؤ چې "داڅه شو؟ حساب یی هم پاته
دی، نښې دی وړی".

کله چې د بختیالی دویم زوی محیب الله د اووه کلونو شو، شاه جي په سکول کې داخل کړی. یوڅه وخت یې تر لاس نیولی، سکول ته یې بېولو، اوس نو هغه وخت نه وو چې محیب یې تر لاس نیولی، سکول ته یې بېولو.

یوه ورځ خاخان له وروره سره په دې وختي ووتو، چې په سکول کې یې څو کاله وشو، یوڅه زده کوي هم، که هسې ورځي وخت تېروي.

له استاده به یې پوښتنه وکړې بیا به خپل هوټل ته لاړ شې. له مور سره په کور کې زرینه او تر ټولو وړوکی ورور چې اوس د پنځو کلونو وو، حبیب الله پاته شو.

د بسترو دوکاندار خپل موټر راوستو، د دوی له کوره یې جوړې بستري وړلې، د موټر دتلو په وخت کې، حبیب له شاپه موټر ټال شو.

موټر چې د دوی له کوڅې بله کوڅه ته گرځېدو، حبیب له موټره ټوپ کړو، سر یې پر پاڅه سرک ولگېدو چې بېخي یې اندازه ویني یې له مات تندي څخه تلې چې اکثره خلکو ویل "یورگ یې پرې شوی دی".

د کوڅې په سر کې، د دوی همسایه هندو دوکاندار، په بل موټر کې واچاوو، هسپتال ته یې یو وړی.

خپل زوی يې بختيالی ته ولېږلو چې هسپتال ته دې راشي.
هغه د موټر والا دوکاندار چې (د دوی له کوره يې بستري
اخستي وې) څه تللی وو، له شایو سکوتر والا ورغلو "په
موټر دې له شایو ماشوم ټال وو، ولېدو".

هغه هم خپل موټر بېرته راغبرگ کړو، هسپتال ته ورغلی.
چې دی ورسېدو، رام داس خپله وينه په لېبارټري کې بدله
کړې وه، په بدل کې يې د ماشوم له وينې سره سمه وينه راوړې
و.

په دې وخت کې ترسيم مسيح هم راغلی چې هم د دوی
همسايه وو، هم يې په دې هسپتال کې د صفای ډيوټي کوله.
چې هغه وينه پر ختمېدو شوه، ډاکټر نارې کړې "يو گوډی
وينه نوره هم پکار ده".

ترسيم چې د ډاکټر له را وتوسره سم ولاړ شو "رام داسه!
د دې گروپ د وينې يو سړی وماته معلوم دی، زه يې
راولم".

رام داس ناست وو، د ولاړېدو هڅه يې کوله "ترسيمه!
ستای وينه به بدله کړو، دی نه وي هغه سړی رانه شي".

ترسيم روان وو، مخ يې پر شارا وړاوو "دستي يې راولم".

رام داس: "درسره رانه شي، يابه پرځای نه وي".

ترسيم: "نه نه څنگه به نه راځي".

يوگړی وروسته ترسيم خپل ورور جهدي راوست، له هغه يې
وينه وکښه، چې و ماشوم ته دويم گوډی وينه ور جاري کړل
شوه.

شاه جي، بختیالی، اوڀا خان هم راورسپدو چي کله به بي
 وروکي زوی زگهروی شروع کړو، دا به بي اختياره ورولاړه
 شوه "جار، قربان مور د جار شه، مور دې صدقه شه، چي د
 خدای درباندي لورپري، مور خه کولای شي، جار خدای پاک
 دي دا خوږ درڅخه واخلي، جار خوږ دې پرکانو او بوتو شه
 ،خپلي لارې دي دوا شه".

له هره اه سره بي دا ويل، ورته ولاړه به وود

د ماشوم دوې شپي، دوې ورځې په هسپتال کې وشوې.
 د کوڅې نر او بنڅې راتلو سني، نه شيعه، نه عيسای او نه
 هندو پاته شو.

تول به په ورځ کې يوار راتلو، په هغه ساعت خاڅان لا هم نه
 وو.

د حبيب حالت بنه نه وو، گړي په گړي بي رنگ تغير خوړلو.
 بختیالی، ټوله شپه په ناستې ورته تېره کړله.

سهار له لمانځه وروسته چي بختیالی د زوی کتو له راغله
 چي گوري بي، حبيب هيڅ حرکت نه کوي. نارې بي کړې "هله
 ډاکټر صاحب! هله دا حبيب ولي نه بسوري؟"

نرسې په منډه ډاکټر راوستو، ډاکټر له کتو وروسته، نرسه
 ته په هغه ژبه يو څه وويل، چي دانه به پوهېده.

ډاکټر روان شو، نرسې بي د پزې او خولې څخه پائپونه کښلو،
 دا بي سرته ولاړه وه، پر سر بي لاس ور بينی وو، له سترگو
 بي اوښکې خڅېدلې، شا و خوا بي ونورو ناروغانو ته کتل
 اود زړه له زوره بي ژړل.

حبيب وفات شو، د کوشې ټول خلگ ورغلو چې کله له هسپتاله کورته راغلو، خپل وړو کي زوی يې د کوشې خلگو يو وړی، خاورو ته يې وسپارلی.

له هغه وروسته به بختيالی او خاخان دې ته حبران وو چې داخلگ خو نه زموږ د ژبي دي، نه د مذهب بيا ولي نه خان سپموي نه مال؟

خو، خو واره هغه دوکاندار، له خو کسانوسره (چې د دې زوی يې په موټر وژلی شوی وو) د دوی کور ته ورغلی "ماپه بخبني، له ما خطا وشوه، اوس تاسو پور راباندي ږدی، زه به يې درکوم".

بختيالی تر دې خبره نه شوه تېره چې "وروره ستا له ماسره څه دښمني وه، دا پېښه وه وشوه، ما بخبني يې، له ما خلاص يې، هم په دې دنيا هم په هغه" دوکاندار خاخان ته په دسمال کې غوټه روپۍ ورکړې.

بختيالی چې ولېدې "داڅه دي؟".

دوکاندار "يو خور وروپۍ".

"بختيالی ولورل (قسم يې وخوړ) که زه ستايو ه روپۍ واخلم: دوکاندار چې راووتو، شاه جي ته يې روپۍ ورکړې "داپه يو ډول په واخله، داڅه ډول بنځه ده، ماپه خدای که داسې غيرتمنه بنځه تر اوسه ليدلې ده".

روپۍ يې د شاه جي په لاس ورکړې، دوی روان شو. د فاتحې يو خو ورځي وروسته، غرمه وه، مور يې د دوکاندار له پاته بسترو، يوه نيالي په برامده کې هواره کړې وه، گنډله يې.

له شاد حبیب ریغ شو "مورې اووه مورې ا".
 دې تر شا وکتل ، چارپېره تور دېوالونه یې تر نظر ویستو ،
 حبیب نه وو.

له ځان سره یې پټه سوکه ، افسوسناکه اواز کاږي ویلې
 پردنیا نازک له کمه لسپونۍ وږغېدمه
 مور یې څنگه هېره وي سپې جنازه بل زیان وړي
 شک به کارم نه راځي د دورۍ نشته دروازې
 داد ده د خپل خپلوي اوس د هندوان قریبان دي
 ستاد زړه پردېوالو د مرگ تاریخ لیکم گرانو
 چاته نه دی وربنکاره ټاکې مه ستاله غمو زړه
 زما پټه غم نه راگډېږي خاندې خلگ گرانه گایږي
 ځله خوري مه سپړي زړه ستا پر دورۍ کاني پراته
 ستا لمبې مه زړه سوځي صبر د راکې الهي
 لمر د سوځي مخکه سره پرتا درې وکي سایه

مور یې پر خپل وړو کي ، وفات شوي زوی ، جوړې کړې

کاږي ویلې

محبیب پټه دروازه کې ودرېدو ، د مور پټه ژرغوني ریغ کي یې
 کاږي غاړي اورېدلې ، چې پټه دروازه کې پټه درېدوستری
 شو ، دننه ورغلی

مور چې دی ولیدو ، ستن یې پټه نیالي کې جگه کړه ، ولاړه
 شوه ، اوبه او دودۍ یې ورته راوړد

خاخان پر پولی سر برمنخلی "مورې انن می یو کار پیدا کړی
دی، که ستا خوښه وي"۔

بختیالی چې سترگې یې د ده په خوا ورو وړولې "زویه څنگه
کار؟"۔

خاخان چې خپله سپینکی خولی پر سر کوله "مورې! د
سنه ما په مخ کې یو کبابی دی، دسیخانو کباب او شربت
خرخوي"۔

دی به ناست وي، زه به چې فلم شروع وي، کباب او شربت دننه
وروړم، پر خلگو به یې خرخوم"۔

بختیالی چې د ده له لاسه برمنخ رانیوله "زویه داسنهما یې
بیاڅه بلاده؟"۔

خاخان پر مخ غور لاس تېراوو "مورې! تا تر اوسه د سنه ما نوم
نه دی اورېدلی؟"۔

بختیالی د ولاړېدو په وخت "نه زویه نن یې دا دی ستا په خوله
کې اورم"۔

خاخان واره، واره له خان سره خندل "مورې سنه ما داسې ځای
دی چې په سونو خلگ ورته راځي، ناست وي، تنده وړه یې کوي
، کله د بنخور حسونه (رقصونه) کله جنگونه پکې کېږي"۔

بختیالی چې په گونجې تندي، تونده لهجه ورته وویل "نه نه
زویه، داسې ځای ته به نه ورځې چې جنگونه پکې کېږي، که

مې جنگونه پټه در کولای، له خپله کلي به پټه شپه نه راتلم، گوره گوره چې ورنه شې-

خاخان شونډان پټه غابسو کې نیولی وو چې وړه خدا بې ښکاره نه شي "مورې پټه ماڅه کوي، زه خپل شربت او کباب پکي خرخوم، دوی دې خپل اتنونه او جنگونه سره کوي"-

بختیالی چې د ږمنځي غابسونه پټه یوه واره خلي پاکول "نه نه زویه د بل گولۍ یابۀ لرگی درباندي ولگېږي"-

خاخان کټ کټ وخنډل "مورې دا حقیقت نه دی، دا د برق پټه زریعه پر دېوال عکسونه ښکاره کوي، دا نور خلگ ورته ناست وي، ننداره بې کوي، تا تر اوسه اورېدلي دي چې د جنگ خلگ ننداره کوي یا شربت و کباب پکي خرخوي، پټه جنگ کې خو خلگ گواښ کوي"-

بختیالی چې د حېرانتیا پټه حالت کې، د ږمنځي پر غابونو خپله گوته تېروله "زه هم حېرانه شوم چې دا اوس څنگه خلگ دي چې د جنگ ننداره کوي، زما لېونی بیا د گواښ پر ځای شربت و کباب پکي خرخوي-

سمه ده زویه، د شاه جي هم دغه صلاح ده، چې د ده کوم کار خوښ وو، هغه دې کوي"-

دا خو هسي عذروو، حقیقت خودا وو، چې وده ته د عکسونو جوړولو کار ډېر خوند ورکاوو-

ورغلی له هغه مصور سره یې کار شروع کړو، چا چې به د نوي راغلي فلم د مشهور تیاډ پارہ، غټ غټ عکسونه جوړول او په چوکونو به یې خړول۔

له هغه سره یې ډېر په مینه او خلوص دا کار کاوؤ۔ بېخي ډېره موده یې د استاد جوړ کړي عکسونه رنګول او وړل په چوکونو به یې خړول۔

استاد یې په بدل کې یو د غرمي ډوډی، هر ماڅیګر د جیب خرڅه ورکوله۔

د هغه روپی۔ خرڅولې نه، جمع کولې یې، کاغذونه او قلمان یې په اخیستل۔

مانښام چې به کور ته ورغلی، دی وو او عکسونه جوړول به وو۔ د مور به یې هر سهار دعوه وه "توله شپه پر بتانو تېره کړې، اوس خونته د دین شوې، نه د دنیا، نه لمونځ کوې، نه اودس، نه دې په دې دومره وخت کې دوې روپی کور ته راوړې۔

دا ډول په دعوه او شنه زړه درست کال تېر شو، نه یې د مور خوله سره ورتله، نه ده دا کار پرېښوی۔

یو ورځ یې مور مخه وکړه، شاه جی ته ورغله، توله کیسه یې ورته وکړه۔

شاه جی په سپینکوټي د شمال سترګې پاکولې، مخ یې ور واړاوه

"بختیالی! اوله ورځ مي درته وویل، هلک و خپل مخ ته پرېږده، کار مه په لره، ستاڅه خیال دی، خاخان به تاوانونه

درته راوڙي، نه بي راوڙي، بي غمه شه، خانان زه ډبر بنه پيڙنم

بختيالی چي شاه جي دسمال نغبنتي، دي بي ولاس ته ڪنل
اوس خو درست ڪال وشو، نه بي يوه روپي ڪورته راوڙه او نه
بي غوڙ له گوته وروڙي ده، د الله اکبر د پاره-

شاه جي چي خپل نغبنتي دسمال جيب ته ڪاوڙ "بختيالی دا
لمونڇ چي نه کوي، پنه دي ملامت دي، دابه ورته ووايم لمونڇ
به کوي، پر ڪار نه شم ورته وئيلاي، ڪار چي دده خونبه ده هغه
ڪار دي کوي، چي روپي پڪي تاوانه وي، ڪه هغه کوي چي
روپي پڪي گتبي-

له ڪوره سم سره را ووتو، چي راغلو خاхан ويده وو، مور له
خوبه را پورته ڪرو-

انه بجي ڪهدونڪي وي، چي دا ورڇ د جولای د مياشتي
دويستمه وه-

چي ده مخ ومينڃلي، مور بي چاي راوڙي، شاه جي او خاхан
چاي خنبلي، شاه جي خاхан ته خبره ورياده ڪره "خاخانه دا مور
در ڇخه گيله منه ده، ته ولي لمونڇ نه کوي، تر غرمي ويده بي
؟"

خاخان چي سر ڪنسته ڇولي وو، را پورته بي ڪرو، د شاه جي
پنه لور بي ور ڪنل "له دي واره مي ته او مورڪي وبخني بل
وار به داسي نه ڪوم-

شاه جي ولاڙ شو "زه خم، خوته به قول راسره کوي"

خاخان چہی شاہ جی ولاہ وو، پتہ ناستہی ہی د شاہ جی ومخ تہ
کتل "ہو قول دی"۔

پتہ دہی ورخ چہی ورغلی، استاد تہ ہی وویل "د دہی اوس راغلی
فلم تول عکسونہ زہ جوروم، تہ ہسی راتہ گورہ"۔

جامی ہی بدلی کھی او رنگونہ ہی راواخیستو، د عکسونو پتہ
جورولو ہی شروع وکرہ، استاد ناست وو، ورتہ کتل ہی چہی
کوم خای بٹہ ہی ناخونہ شو، دتہ بٹہ ہی اشارہ وکرہ، یابٹہ ہی پتہ
خپلہ قلم ورواخیستو۔

دادول عکسونہ تول مکمل شو، چہی کلہ وارد لیکلو شو، نو
استاد قلم پتہ لاس ورکرو۔

دہ دہر پتہ معصومانہ انداز قلم او رنگ پتہ لاس کھی
راواخیستو۔

خاخان "استاد محترم! زہ پتہ خدای کہ خپل نوم بنہ وٹیلای
شم"۔

استاد چہی پر چوکی ناست وو، د دہ پر مخ ہی د رنگونو تکی
لیدو۔

دہ پتہ رنگہدلو لاسونو کھی رنگ او قلم نیولی، وارہ وارہ ہی
خندل۔

خاخان "استاد محترم! تہ ہی پر کاغذ ولیکہ، زہ ہی ہفہ دول
درتہ لیکم" استاد یو گھی پتہ سوچ کھی ناست وو، پتہ دوارو
لاسونو کھی ہی کاغذ ور غرا وو بیایہی ہفہ کاغذ سرہ خور کرو
یو خٹہ ہی پر ولیکل، ودتہ ہی ورکرو۔

دهُ د استاد محترم ليکلي دومره بناهسته وليکل، چې اوستاد محترم بي پۀ چوکي کي گوتۀ پۀ غابن ورته ناست وو، چې کله کار خلاص شو.

استاد پونستنه ځيني وکره تۀ چې پۀ الف، بي نۀ پوهېږي بيادي داليکل څۀ ډول زده کړو؟

خاخان چې درنگ د ډيي سر بنداوۀ "استاد محترم! د ازماله ډېره وخته شوق وو، هر ځای چې به ما بناهسته ليکلي وليدو، تر هغه به ما ليکل، نۀ مي پرېنښودل چې هغه لفظونه به مي هغه ډول ليکلي نۀ وو.

دا ليکل خو مي له ډېره وخته زده وو، د عکسونو شوق هغه ورځ را پورته شو چې پر چوکونو مي غټ غټ لگېدلي عکسونه وليدل.

بېخي ډېر وگرځېدم هغه سړي نۀ را معلوميدو چې جوړوي بي شوک؟

يو ورځ خولا دا سودا هم را ولوېده چې دا د چوک يو عکس پورته کړه، کور ته يې يوسه، پردې به يې زده کړې چې پۀ کومه ورځ مي ستا دوکان وليد، زړۀ مي دومره ښۀ شو، لکه د دنيا ښي او ښادي چې ټولي پر ما راغلې وي.

له هغې ورځي استاد مطمئنه شو چې خاخان به پر دوکان ناست وو، دی به بېغمه گرځېدو بل يې وړوکي تنخوا هم ور ولگوله.

بېخي ډېر وخت يې له استاده سره کار وکړی ، اخير هغه ورځ هم راغله چې خاخان له استاد سره خفه شو ، سبب يې دا وو ، دی خو ورځي دوکان ته نه لارو او له استاده يې اجازه هم نه وه اخیستې ، نو استاد چې به دوکان ته راغلی دوکان به بند وو او کارونه به ټول نیمگړي پراته وو ، گراکانو به په قطار کې په یوه خوله وویل چې کار کول مو په وس نه دي پوره بیا دوکان بند کړی ، څه ته مو خلاص کړی .

خو ورځي پس چې خانان راغلی ، د ده او استاد خبره تر له واوښته ، خانان چې له دوکانه روان شو ، د خپل استاد په ضد يې خپل رنگونه او قلمونه واخیستل په شابه يې گرځول ، د دوکانونو بورډونه يې لیکل یابۀ د بسونو او لاریو په اډو کې گرځېدو ، پر بسونو او لاریو به يې لیکل کول .

په هغه ورځ يې له دې کاره هم نفرت وشو ، په کومه ورځ چې یو ډرائیوریو څه لیکلي ورکړو ، ده د لاری پر شا بڼاهسته و لیکل

دی لاده لاری شاته ولاړ وو چې یو ځوان راغلو ، چې د ده لیکلي يې ولیدو ، په کت کت يې وخنډل .

خاخان رنگونه او قلمونه په لوته کې اچول ، پوښتنه يې ځینې وکړه "ولي دې وخنډل؟"

سړي چې دواړه لاس پر یوه او بل تشي نیولي وو "ولي تا چې لیکل خندا نه درتله؟"

خاخان د اخبار په کاغذ له رنگه لاس پاکول "نه! زه خو هسې هغه لیکم چې څوک یې پر کاغذ را ولیکي".

سړي د خدا اوبسکې له سترگو پاکولې "دخدای بنده! دا واوړه، تاڅه لیکي دي؟

زاري مي ډيري ورته وکړې، پلار یې راضي شو مور یې کونه بنوروینه.

او دغه رنگه ما ستا نوري لیکني هم لیدلې دي چې تا ډېري نا تراشي په کي کړي دي،

ويشتلی مایې روغ به نشې، که طیبیان د مور مېړونه کړې میننه

پریو ویگن مي ولیدل چې تالیکلي وو، کهنچ رازق ماما، او داسي نور هم، هلکه چې په پوهېږې نو بیا یې ولي لیکې؟

هغه ځوان ځیني رخصت شو، او دی ډېر خفه شو، له ځانه سره یې کست وکړو تر څو چې لیکل زده نه کړم، په والله که یو لفظ هم ولیکم،

دینک ته ټوله شپه خوب نه ورتلو، دایې غوښت چې ورشي، دوی ته د ملکداد د ناگراری خبر ور ورسوي، د خوب د تښتېدو سبب یې هم دا وو چې یوه شپه ورته درسته کال شوه، ټوله شپه یوې اوبلې خواته اوښت او را اوښت. سهار له چای څښلو سره سم، دینک له ښځې او زامنوسره دلورد کور په بهانه د خدای په امانی وکړه، روان شو. څرک ته چې ورسېدو، یوه لازي راغله ور وختو، له لازي څخه ماڅیگر بس ته وختو. ټوله شپه یې لاره ووهله، سهار نژدې وو چې بس واوښت ډېر پکې مړه او ډېر ټپیان شوو. دینک او څه نور خلگ یې د بې هوښۍ په حالت کې هسپتال ته یوړل، ډېرې شپې یې په هسپتال کې وشوې. یو سهار ترسیم مسیح صفایي کوله، په نري بانس پوري یې ترلې گدر، د شپږو کتونو په وار د کې پر فرش وهلو، له هغه سرې سره رغېدو چې د تللو د ناروغانو د کتونو سپین څادرونه یې بدلول او هم یې د دینک خبري اورېدې، یوه بل سرې ته یې ویل. که څه هم ترسیم سم په پښتو نه پوهېدو خو نمونه یې د دوی د گاونډیانو اخیستو.

ترسیم چي د دوی کت ته ورنزدې شو چي ترلې خولۀ یې خلاصه کړه، له هغه سړي یې پوښتنه وکړه "دا چا چاڅه وایي؟".
 ناا شناسړی چي له ناروغه سپین ږیري دینک سره پر کت ناست وو، یوه پښه یې لاندي څرېده، هم یې ښوروله، دی وایي "دلته زما خپلوان دي، زۀ پۀ هغو پسې راهي وم، پۀ لارې دا پښه را وشوه".

ترسیم چي د سپین ږیري مخته کتل "اوس یې کور ور معلوم دی؟".
 ناا شناسړي چي هغه بله پښه هم له کتیه کوزوله "نۀ دی وایي کور یې نۀ دی را معلوم، را وستي هم مادي".
 ترسیم چي د ناا شناسړي له کتیه لرې شوې خپلی ورنزدې کوله "بیا یې څنگه کور نۀ دی ور معلوم؟".
 ناا شناسړي چي خپله خپلی پۀ پښه کوله

"دی وایي رامې وستو، یو سړي ته مې حواله کړو، زۀ لارم".
 ترسیم چي وار به نه وو، مخ به یې د دروازې پۀ لور واړوو، بېرته به یې مخ دۀ او سپین ږیري ته ور واړوه "څومره وخت به یې کېږي؟".

ناا شناسړي چي هم ترسیم ته کتل "دی وایي بېخي ډېر کلونه یې کېږي. هغه وخت خو یې هلکان بېخي ماشومان وو، اوس به پۀ ږیره وي".

ترسیم چي سترگې پتې او رڼې کړې، له جیبۀ یې یوه دانه سگرېټ را وکښو، بل یې کړو له یوه کښه وروسته "هغه سړی در معلوم دی، وچاته چي تا حواله کړو؟".

نااشناسپري چې سترگي يې د ده د لاس په سگرېټ کې وې* هو
 دی وايي شاه جي نومېده پر پلاني چوک يې دوکان وو*
 ترسيم د دروازي په لوري کتل "دبختيالی زامن خاخان از
 محيب".

نااشناسپري چې سترگي يې د ترسيم په خړو بوټونو کې وې دی
 وايي
 "هو".

دينک چې ترسيم ته مخ وړ واراوو* هو! تر خوله دي وگرځم
 دغه دي، ته يې پېژني؟"

ترسيم چې ناگراره غوندي وو ، نااشناسپري داسي
 محسوسوله ، لکه له يو چا چې وېرېږي . مخ يې د دروازي له
 لوري سړي ته واراوو

"هو! زه يې پېژنم ، کور يې زموږ په کوڅه کې دی*
 دينک چې د مسخرو په ډول واړه واړه خنډل "کاکا به دې تر
 ږيره جار شي" له ځان سره يې ښه په زوره وهم خنډل ږيره خو
 نلرې ، کاکا به دې تربرېټو جار شي ، که دې را خبر کړو*
 نااشناسپري ته د دينک مسخري خوند ورنه کړو ، په زړه کې
 يې د ترسيم مسيح پر بوټونو او خيرنو جامو او تړلي سر
 افسوس کاوؤ ، دی وايي "که دې را خبر کړو ډېر به ښه وي ، زه
 به دعا درته کوم".

ترسيم لاړو ، د بختيالی دروازه يې وټکوله ، هلکان يو هم
 کور نه وو.

بختیالی او زرينه هسپتال ته ورغلي ، له حال احواله پس چې
بختیالی د ډاکټر دروازي ته ورغله ، په دروازه کې د
ناروغانو گڼه گڼه وه ، دې په دروازه کې ولاړ سړي ته وويل له
ډاکټر صاحبۀ يوه پوښتنه کوم .

د دروازي سړي : "مورې ! ته به انتظار باسي ، تر هغه چې دا
ولاړ خلک ور شي بيا به ته ورځي" . ټولو ولاړو خلکو وويل
"يوار مورکي پرېږده چې ورشي ، موږ به بيا ور شو" .

بختیالی : "ورونو کور مو ودان"

ډاکټر : "هاڅه درياندې شوي؟"

بختیالی : "ډاکټر صاحب ! هغه زموږ سړي چې په بس کې خوب
سوی وو ، اوس شکر دی ډېر بنه دی ، که ستا اجازه وي ، موږ
به يې کورته بوزو ، کور نژدې دی ، که چېرې په تکليف شو
درته رابۀ يې ولو"

ډاکټر چې يو بل چاته نسخه ليکله ، قلم يې ودر اوو ، بختیالی
ته يې وکتل "بس هغه دوا ورکوی ، د نور څه ضرورت نشته" .
بختیالی چې په راوتو وه "سمه ده دا دوا به ورته واخلو"
دينک يې کورته راوستو .

غرمه محيب راغلي چې کاکايې په سترگو شو ، سودا يې
شوه ، له مور ه يې پوښتنه وکړه "مورې ! دا څوک دی او
راغلی دی ؟"

څنگه

بختیالی : "زويه ! دا هغه دينک کاکا دی موږ چې يې دلته
راوستو" محيب له کاکاسره ډېر په مېنه روغېږ ، حال احوال
وکړو .

مانبام چي ڇا خان راغلي د کا کا سراو لاس که څه پتی وو، هم
بي و پيژندلی، له روغبره پس بي د ده مخ ته کتل ځيني ويې
پوښتل.

"خير کا کا دا څه در شوي دي؟"

دينک چي دخپل يوه يوه زخم وپتی ته کتل "زويه! دا خو
داسي په لاره بس وواوښت."

ځا خان چي د کا کا تر ځنگانه بالښت لاندي کاوؤ "ښه نور کور
و کلی ټول ښه دي، ځنگه دي زما کا کا؟"

دينک چي هغه بله روغه پښه غزوله "زويه! گزاره کوي،
پخوانو ښه ويلي دي "د ظلم پای تمام دی" د هغه غريب خو
دریم زوی وفات شو، نرور بي وهغه چرسک ته کښېنوله،
اوس بي په کور کې تل جنگونه وي.

هغه ورځ ورسره کښېنستم، ډېر شين زړی او گورم جن وو.

داسي په گپه گپه کې بي تاسو یاد کړاست، سړيه دلته مې په
کور کې دا شين زړه دی، هلته مې له هغو تلوو وېره شي، داسي
نه وي يو ورځ راشي يو پکې را وغزوي، تمامه شپه په ولاړې
تېره کړم.

ما ورغبرگه کړه چې "تا اول ولي سوچ نه کاوه" ده په ژرغوني
ريغ وويل "ما دي خدای له زويه خلاص کړي، ما دانه دي ورته
ويلي چې ته دا سړی مړ که دا مې خود ورته ويلي وو چې
تنگوه بي، گوندي بار شي دامخکه راسره بدله يا راباندي
خرڅه کړي.

ده ظالم دا وو چې مړ بي کړ.

مايې خبره پرې کره " ته خو له هغه نه و شرمېدې، پر هغه ظلم برسېره دي بل ور باندي کاوه، بنځه دې هم وهغه قاتل ته کښېنوله".

ده ويل: "سړيه له ماخو بې ورخونه يورو، ما دا هڅه ځکه وکړه چې دا بنځه ودې چرسک ته کښېنوم، گوندي دا دښمني پوري ختمه شي، هغه د خدای داسې نه وه خوښه".

خاخان چې وکاکا ته پر غورېدلي دسترخوان د شيدو وړه ډوډۍ کښېښووه.

"ښه کاکا ته چې له دې ځايه ورغلې، دی دي وليدو، څه بې ويل؟"
دينک چې لاس بې په کاسه کې وو "زه چې کور ته ورسېدم، په کور کې خبر شوم چې بختيالی او زامن د شېې تبتيدي دي."
ده ته ورغلم له روغېره پس، بې ولمر ته پر ناست کالي بالښت ته څنگ وهلی وو، سترگې بې کښته اچولې وې."
دينک ما ورته وويل.

"هلکه ملکداده! تا دا بنځه او ماشومان څه کول چې تنگول دي چې زه راغلی وای، په سوکه به مې در رضا کړې وه."
ملکداد چې سر راپورته کړو، سترگې بې مړې را واړولې "سړيه بنځه نه ده بلاده بلا، زه خو بې تېرېستم، دوې ورځې مهلت بې راڅخه واخيستو".

دينک زما سترگې د ده په سپېره مخ کې وې ته دا ارام ولي ناست بې، خو يو خوا ته به پسې تلې؟"
ملکداد چې واړه وڅنډل "چيرې به لاره شي، د يوچا کلا ته به ورغلي وي، حال به بې راشي هر چا ته چې ورشي".

ستا ڇڏي خيال دی هغه بڙ ما له خبري واوري“ زه خاموشه وم.
خاخان چي جوڙه گوله غاب ته وڙله ”بيا خود ډبر بنه دی چي پر تايي
شک نه دی راغلی.“

دينک چي داوبو گلاس يي پټ لاس کي وو ”نه منيا (مرا) مورځو هم
داسي چل ورسره وکړو چي ملڪداد څه د ملڪداد پلار والله که پټ
پوه شي.

هسي دا روپي داسي شي دي چي پر خره يي بار کړي، خلگ
خيرالله خان ورته وايي، گني دا د ملڪداد غوندي خلگو بڼه پټ
ماپسي کاغذونه تولول.“

دسترخوان ټول شوي وو، شني چاي راغلي څه، بلکي
پر خلاصېدو وي.

خاخان چي د شينو چاي تشه پياله بسووه ”کاکا بس ناوخته دی،
زياته ويډېږو، که ډبر پټه تکليف نه يي، ستاپټه بناهسته ريغ کي يو
څو د پردېسي غاږي راته وکړه، والله که مي له ډبره وخته غاږي
اورېدلي وي.“

بختيالی چي پر لمانځه ولاړه وه، سلام يي پټه وگرځاوو، ور ريغ
يي کړو.

”خاخانه! شرم وکړه کاکا ناروغه دی ته غاږي پټه کوږي.“

دينک چي سر پر جگ بالنبت سماوؤ، پټه برامده کي يي کتل، د
دوو خونو څنگ پر څنگ، پټه څر رنگ رنگېدلي دروازې او

پر یو او بل څنگ بې یوه یوه کرکی په هغه خر رنگ رنگېدلې
هم لیدې.

چې وده ته مخامخ، یوه د پخلنځي وړه دروازه هم په هغه رنگ
بنکارېده "نه نه بختیالی! هلکان نه دي ملامت، پردېسی
سوځلي دي، یو څو غاړې به ورته وکړم.
خاخانه زویه غوړ شه.

پردېسی څومره ازاد کړې
ما زړل چې به چای یاد کې
پردېسی د غروسرونه
پرغرو چا کړي خوبونه
پردېسی د اور له زاته
سرت مه نیم نه سوی راپاته
پردېسی ده تور دودونه
اور هندوان سوځي لیانجونه

دینک له بالبنته سرې اختیاره را پورته کړو
"وی بختیالی! اوس مې رایات شوزۀ چې راتلم، بنځې دلورد
پاره نخښه (تحفه) را کړه، یو څو د دې د لاس بنګړي بې
راکړو، ویل بې "ما به پر یاتوي" یوه گوتې، یو څه شیان بې
نور هم پکې بیسي وو، خود به په هغه بس کې پاته شوي وي."
خاخان چې یوه پښه پر بله اړولې وه، بالبنته ته پروت وو، را
پورته شو "کاکا! نخښه دي په اور پسې شي چې ته خدای
ژوندی پاته کړی بې."
کاکا انۀ دي ده خوښه، شپۀ ډېره تېره ده، چې ویده شوو.

سهار لا دوی چای خنبلی، شاه جی راغلی، له حال احواله پس
بې ځاځان ته مخ ور واراوو "د شپې ناوخته کورته راغلم،
جبینې راته وویل: داسې پېښه شوې وه".

ځاځان چې د کاکا د سر او لاس پټی ته کتل "هو شاه صاحب"
توله کېسه بې ورته وکړه.

دا ډول د کوچي خلگ وو، شناخته یو یو راتلو، د ځاځان توله
ورځ پر کور تېره شوه.

له دې ورځې پس ځاځان او ورور هر سهار په خپل خپل کار
پسې تلو، تر هغې ورځې چې کاکا روغ رمت شوو.

تولې پټی بې خلاصې کړې، په دې ماخوستن بې،
وخیلو جوړو زخمونو ته کتل، ځاځان او بختیالی ته بې وویل
که ستاسو خوښه وي، زه به سبا که خیر ووکوره ته لار شم، د
دوو شپو په نیت له کوره راووم، درسته مېاست مې وشوه، د
هغو به په ما کښ چپ وي".

ځاځان چې هم د کاکا د جوړو زخمونو و تپو ته کتل چې سپین
نېکارېدو "هو خود کاکا کښ څه په ولاړې به گرځي، مخکې به
د ناستې ځای نه ورکوي".

شپه تېره شوه، سهار ځاځان کاکا د بس اډې ته، په
پښو سوکه، سوکه روان کړو، تر هغه کاکا په بنار کې یوې او
بلې خواته سره کتل، چې اډې ته ورسېدو.

په اډه کې بې کاکا ته د کور د پاره څه وچه مېوه او څه نور
شیان ورواخیستو، له کاکا سره بې خدای په امانې وکړو، په
بس کې بې سپور کړی.

کاکا چې کور ته ورغلی کلیوال په خبر شو، یو یو یې پوښتنې ته راتلو، چې ملکد اد هم پکښې راغلی. له روغبره، حال احواله وروسته.

ملکد اد چې د دینک په کور کې یې بالنس ته څنگ وهلی وو، په خونه کې یې شاه او خوا کتل، چې په خونه کې یې په دېوال کې ټک وهلي مېخونه لیدو.

پر هغو مېخونو څلور دانې غټ، غټ غابونه پراته وو، بلې خواته یو نغری چې ایرې یې ښې خواپاکې ختلې وې، جار له بوتو ډک وو.

د ډک جار له یوې او بلې خوا یې پر لوړه دوه صندوقان، یوه هغه کراسته، دوه بالنسته چې دوی پر ناست وو. خلاصه دروازه ته مخامخ، چې دباندې یې پرغولي یوه چرگه هم لیده "دینکه! څه شوې دخدای بنده، خو ټول کور دې په ځان جبران کړی وو".

دینک: "زه چې له کوره ووتم، څرک ته ورغلم، یوه لاری راغله، لاس مې ورکړو، لاری ته وروختم. د لاری درانیور ښه په مېنه روغبره را سره وکړو، د کلې د سپرې، سپرې حال احوال یې وکړی. زه جبران وم چې دا څوک دی چې د کلې واړه او زاړه په نامه پېژني".

اخیر مې په مړه خوله پوښتنه ځینې وکړه، ځوانه ته څوک یې او کور دې چیرې دی؟

دی یو خٔه وخت خاموشه وو بیا بی سړې غټې سترگې په قهر
را وارولې وېې خندل.

"ستاسو په کلې کې دی؟"

دینک مایې پر استهرینگ نیولولاسو ته کتل

"څنگه زموږ په کلې کې، زه دې نه پېژنم؟"

درائیور د بیا هغه ډول سړې سترگې را وارولې

"دی نه، یو وخت وو."

دینک "ما دلاری د دروازی تر خلاص شیشه نسوار تو کړو،

خوله مې په خپل څادر پاکوله "هلکه د رمضان زوی خو نه

بې؟"

د ده سترگې په ما کې وې، څرک ته بې نه کتل.

درائیور "هو دینک کاکا"

دینک ما چې د هغه بل ملگري له لاسه خوږه رانیوه "هلکه خو

ځوان شوی بې، هغه مور او نور ورونه دې څنگه دي؟

هغه دوه به ځوانان وي."

درائیور چې سگرېټ بل کړی، تیلی بې وغورځوله "هو کاکا

هغه بل هم ځوان دی"

بیا زه په ځان نه یم پوهېدلی، یو څو ورځې پس چې پر حال

راغلم. په هسپتال کې پروت وم، ډېرې شپې مې په هسپتال

کې وشوې."

ماخوستن دسترخوان غور پدلی وو، وڊوڊی ته
 بختیالی، خاخان او محیب اوس د زینسی پء انتظار
 وو چي غابونه راوړي، د محیب تعلیم مکمل وو.
 خاخان : "وروره! موږ د خدای شکر نه شوادا کولای
 چي پء موږ کي بی هم داسي سږی پیدا کړو.
 اوس به که خیر وو، یوه بنء نوکري خان ته پیدا کوي.
 چي ته هم پء عزت یی او د خلگو خدمت هم پکي کوي.
 دروازه وټکېده، محیب ورغلی، له محیب سره سم شاه
 جي دتنه راغلی.

لاس یی و مینخل، له دوی سره پرڊوڊی کښنستو.
 دڊوڊی له خور لسو وروسته، شاه جي د خپل گونجی،
 گونجی لاس گوته پء غوږ کي ښوروله.
 "بختیالی ته به وایي شاه جي موږ پء سوالوڊوڊی ته
 نه شو راوستای، نن پء خپله راغلی، یو څه به ضرور
 وي.

څېره داسي ده لوري! زما یوه میاشت کېږي چي
 ناروغه یم، تاسو ټول خبریاست او بلکه د مرگ
 معلومه هم نه ده، چي روغ مري، که ناروغه، څېره مې

دا کوله چي ستاسوله ماسره روپي دي، دا به سبا
خا خان راولپري، زه به بي ورکرم.

بختيالي، چي وزريني ته په لاس د چاي اشاره کوله.
شاه صاحب ازموږله تاسره روپي، خه غواړي، لس
پنځلس زره مو در کړي دي، دري گونده دي راکړي دي.

شاه جي چي د زريني په لاس کي پتناسه ته په هغو
سترگو کتل، چي تک سپين، گن باندي يي په
تکو سپينو چشمو کي، له لرې ښکارېدو ته ستاسوله
ماسره د پري روپي دي، يو خو چي ته راغلي روپي دي
راکړي، يو خه په هغه وخت کي د کوخي خلگوراکړي
ستاسو د پاره، شل زره ماله خانه کړي.

په بېنک کي مې کښېښودې، په گته چي د کال پرزر
يوه روپي راکوي، هم د پره گته به يي کړي وي.
اؤ لس، اتلس کاله تېر شوي دي.

بل هغه دوکاندار چي تاسو روپي نه اخیستي، وماته
يي راکړي، ما تاسوله رکشه په رانيوه، پاته روپي
هم رکشي مزدوري وکړه، ادا يي کړي، وتاسو ته هم ما
د خپلي رکشي گته درکوله.
دوی ټول خاموشه وو.

بختيالي، د چاي پيالو ور د کوله
"شاه صاحب! دا دې ښه کار نه دی کړی."
شاه جي چي په رېږدېدلي لاس پيالو ور پورته کوله
"هو زه منم چي ښه کار مې نه دی کړی، ستا په هغه

سري ډيره خواښده شوه چې مارو پسي ځيني اخيستي دي.

بختيالی چې سترگې د ده په رږد بدلې لاس کې وې هو.

شاه جي چې په رږد بدلې لاس کې يې د چای نيمه پيالہ پاته وه

لورې اخځه وکړو، مور بهم ستا ډول انسانان يو، زړونه مو د غوښي دي، نه ده ډبرو، مور ته او ستا ماشومان ليدل، بس نورې خبرې پرېږده، سهار خاخان را ولېږه، زه اوس لارم د خدای په امان.

يو لاس يې پر گونډه ونيوو، هغه بل پر مخکۀ، ډېر په زحمت ولاړ شو.

محيب گوتونه ورسم کړو، تر کوره ورسره لاړ.

سهار چې خاخان تلو بختيالی سوال ورته وکړو چې "رکشه کور ته مه راوله، دورې يې پر يو چا خرڅه کړه.

زما له دې رکشې کزکۀ کېږي چې ستاسو په لاس داسي نه وي يو څوک په ووهي.

خاخان چې تر دروازه وتو، مخ يې پر شار او اړاوو سمه ده موري.

خاخان ورغلی، شاه جي بېنک ته بسترلی، دومره ډېرې روپسې يې په لاس ورکړې چې خاخان بېخي ورته جبران وو. شاه جي ته يې د مور کيسه هم وکړه.

شاه جي د بھنڪ تر مخه له لاسه لوھدلی قلم را پورته کاوؤ "سمه ده
 خاخانه ايو ڇوڪ بڻه پيدا ڪرو، رکشه بڻه پري خرڇه ڪرو.
 ته دا روپي ڪور ته يوسه، سهار ته او محيب دواڙه راشي، يو
 ڪاروبار بڻه پڻه صلاح شروع ڪرو."

خاخان روپي راوڙي، ٽولي د سلو سلو نوتونه وو.
 ٽوله ڪورني وڊي دومره ڊپرو روپو ته حبرانه وه

سهار خاخان او محيب دواڙه ورغلو، شاه جي پر چوڪي ناست وو،
 له دخله ڇڏه يي يو سڀي ته بقايه ورڪڙه "خاخانه! ته او محيب
 راغلاست، اوس ڪه ستاسو خونبه وي. يو د ڪتابونو دوڪان بڻه جوڙ
 ڪرو، د نجونو د سڪول ڇنگ ته، يو خو يي ڪار بڻه صفا دي بل بڻه
 مزدوري پڪڻي ده، تر هغو چي يو نوڪري پيدا ڪوؤ."
 خاخان محيب چي وڊه ته متوجه وو "سمه ده".

د ڪتابونو دوڪان يي جوڙ ڪرو، پر دوڪان دومره رش وو، چي بهخي
 بڻه يو گهنٽه دواڙه نه پڻه رسيدو، روپي ورڇ تر هغه بله ڊپر پڊي.

يو ورڇ شاه جي راغلي چي "يوه نوڪري مڻي پيدا ڪڙي ده، خور روپي
 غواڙي، محيب چي شاه صاحب ته د اوبو گلاس نيولي وو "ڇنگه
 نوڪري ده او روپي ڇنگه او ڇه ته غواڙي؟"

شاه جي چي د اوبو تش گلاس بهرته ور کاوؤ (ڊي ڊي اي. او)
 "محيبه! نن سبا يي روپيو ڪار هم نه ڪيري، دا لا اوس هم له موڙ سره
 بڻه ڪوي، د محمد علي (د شاه جي زوي) پڻه خاطر، هغه افيسر د
 محمد علي ڊپر ٽڙڊي ملگري دي."

محيب چي گلاس پر خاي بنووي "دا خو ڊهره بڻه نوڪري ده، زما
 خونبه هم ده، د تعليم شعبه ده، زه بڻه له مور سره حال و ڪرم."

ما بنام بی مور ته د نوکری کیسه وکړه
 بختیالی چې سترگې یې د خوشالی له اوبنکو ډکې شوې زویه!
 نوکری خرد وکړه. کار به دي څه کار وي او بل که بیا کلي له
 بدلېدای شي؟

محبیب: "مورې مورې کلی څه کوو؟"
 بختیالی: "زه په تاسو د دي خلگو خدمت نه کوم."
 محبیب چې سترگې یې د مور په سترگو کې وې "ولي مور! دي
 خلگو له زموږ سره څومره ننه کړي دي، په کار دي مور د دي
 خلگو خدمتونه وکړو او مور خدای تر دي ځایه را ورسولو، دي
 خلگو؟"

بختیالی چې د پروني په څاک خپلې ډکې سترگې پاکولې "ځکه خو
 یې خدمت نه په در کوم چې دا خلگ په انسانیت خبر دي، له انسانه
 سره مینه لري. زه په تاسو د هغو خدمت کوم چې شکلونه یې د
 انسانانو

دي او ذهنونه د حیوانانو، ځکه خوزه تاسو خپلوانو
او کلي ته بیایم.

دا پته منم چې داسې انسانان هم شته چې د بدو بدل پته
بڼه اخلي.

زویه! ته خبر یې چې کله کله زړه را ټول کړم، ووايم،
چې لاس پورته کړه، د زړه له اخلاصه د دوی د پلار
وقاوت ته دعا وکړه چې سړیه دواړې دې سمې شه.

محیب چې د مور پته خوا پته گونجې تندي وروکتل، پته
تونده لهجه یې وویل ته بته انسانه نه یې یا بته دې پته
سینه کې زړه نه وي، چې داسې کوي.

دا مې پته خپل ژوند کې اول ځل دی چې یو څوک و خپل
دوښمن ته دعا گانې کوي، ته لېونی یې، ستا دماغ
کار پرېښی دی، هغه زما پلار وژلی دی، مور یې د بل
دیار کړي یو، ورور مود بل په خاورو کې ښخ شو، پر
مخ لاگوره نور څه راسره کیږي.

بختیالی چې دده پته خوا سترگې ورواړولې، له
ژرغوني رغ سره، سره و مسپده هم.

زویه! که د دې سړي ظلم نه وای، نن بته ته داسې نه
پښېدی

ته چې له هغه ځای نه وای راوتلی، نن بته ستا هم لکه د
هغه کلې خلگ، پته ږیره کې بته دي نسوار پراته وویا بته
دي له خولې سره څادر نیولی، پښېدی بته، یا بته داسې
وي، لکه زه چې داسې مې گنلې وه، بې قریبانو ژوند

نه ڪهڙي اوبل به ڏي داسي محسوسوله لڪهزه چي يو
پنستانه مسلمانان دي.

په ڏي به نه وي خبر، چي دا هر خه اخير راخي و
انسانيت ته درهڙي، دا ٽول د هغه سڙي د ظلم برڪت
دي:

دوي ٽوله تر هغه خاموشه وو چي ويد بدل، سهار شاه
جي ته ورغلي، چي مور مڙ داسي واي.

شاه جي چي دهه په لور په جبراني سره ڪتل هو
نوڪري خود بدلهرڙي، هر وخت چي دي زرهه وغواڙي
بدلهرڙي:

شاه جي يي کاغذونه اورو پي خپل زوي محمد علي ته
ورڪري، هغه ته يي وويل چي "له اوله دا ڪوشش وڪڙه،
چي ارڙي يي هغي ضلعي ته وشي، چي دوي ڪلي
پڪڻي راخي:

د محیب اخیر هم، ارډر هغې ضلعي ته وشو، پۀ کومه کې چې د
دوی کلی وو.

ماخوستن له ډوډۍ وروسته، بختیالی، خاخان او محیب ټول
ناست وو، محیب ډېر خوشاله وو "مورې! اوس خوبۀ که خدای
کول، پۀ خپل کلي کې سکول جوړوم، که بله هره لاره راو درېده،
پۀ خپلو رویو یې جوړوم، هم یې چلوم-
تۀ هسي دعاگانې راته کوه."

زرینې د محیب جوړې او نور د ضرورت شیان، یو یو داسې پۀ
مات زړۀ راوړلو، لکه محیب چې د کلونو پۀ مسافری ځي.

مور یې دعاگانې کولې

"زویه! خدای دي پر سر ودرېږه، نور مې څۀ وس درسېږي
،زویه! که د هغو مظلومو بنځو او ماشومانو غم نۀ وای راسره،
پۀ خدای که یا تاسو له دې کوره وتلي وای او یا ما پۀ ټول عمر د
خپلوانو او کلي نوم پۀ خولۀ اخیستی وای-

زویه! چې کلي ته ورشي، څومره کوشش به کوي، چې څوک دي
ونۀ پېژني، یو دینک کاکا دي پېژني، هغه خو پوه کړه."

محیب چي د مور له سره لوېدلي پروني ته کتل چي پر اوږو يې پروت وو "سمه ده مورې! ته بې غمه شه" دوی ټول ښه په خواږه خوب ويده شوو، مور يې تر سهاره په سوچونو کې ورکه وه "داسي نه وي هلته يې څوک وپېژني، دهغې خوا به يې کړي، تر تا به يې نه راپرېږدي، نه، نه محیب زوی خو تعليم يافته دی، په ښار کې اوسېدلی دی، چيري خطا وزي".

سهارد وخته يې مور چای راوړې، له چای څښلو وروسته يې بستره او بکس راواخيستو.

مور او زرينه هم تر دروازې ورسره راغلي، دی او خاخان په رکشه کې کښېښتو، داډې په لور روان شو.

مور يې په دروازه کې ولاړه وه، دعاگانې يې کولې "خدايه! ته يې پرسر ودرېږې، ته يې کاميابه کړې، خدايه! ته خود زړنو مالک يې، د پتو زړونو له حاله خبر يې، ته يې کاميابه کړې، ناکامه يې بېرته کور ته مړاولي، و تاته به زاری کوم، نور خو مې يو وس هم نه ورسېږي".

په اډه کې يې محیب په بس کې پر چوکۍ کښېناوؤ، خاخان ورته ولاړ وو.

"وروره! څومره پام به کوي، اول خو کلې له بې مقصده مۀ ځه، داسي نه وي دښمن دي وپېژني، وار به له مخه کړي".

محیب چې مخ يې د خاخان په خوا وو، يو لاس يې د مخ پر چوکۍ بينی وو "نه وروره بې غمه شه، که خدای کول وروږه ناکامه نه درته راځي".

پٺ سوکھ، سوکھ روان بس کي خان را کوز شو، محیب له کوره
پٺ اول سفر روان شو.

محیب له هغه، پر څنگه ناست يوه مسافره سره گپه شروع کړه: "د
کوم ځای يې، څوک يې او څه کار کوي؟"

هغه چې ځان ور وپېژندلی، سرې که يې څه هم خپل قریب نه وو،
د کلې يې وو.

پٺ خبرو، خبرز کې يې د سکول پوښتنه ځينې وکړه: "تاسو يټه
کلې کې د هلکانو يا نجونو سکول شته؟"

کليوال چې د مخ پر چوکۍ يې سرينسي وو، را پورته يې کړو "نه
نه".

محیب چې د خپل کليوال ژړو سترگو ته او نړۍ څو تاره بڼه ته
کتل "که چيري داسې سرې پيداشي، سکول در کوي بيا يې
تاسو کوئ يا يې پرېږدئ؟"

کليوال چې يې وڅېره ته کتل، په ذهن کې يې دا وو چې رنگ او
جامه يې د پښتانه نه ده، پښتو څنگه داسې صفا وايي.

يو څه وار وروسته يې داسې وويل "دا خود مشرانو کار دی".

د محیب نظر هغه ماشوم ته واوښت چې د مخ پټه چوکۍ کې مور
را پورته کړې، څېره يې د مور تر اوږه لوړه ښکاره وه چې له
ژړاسره يې هغه دوه اوس راوتي واره غاښونه هم ښکارېدو.

"خیر ستانوم او کلی، زه له خان ښه لیکم، که چيري يو موقع پټه
لاس راغله، زه درځم، سکول که مونه کاوه، ښه د کور تود وډۍ
خوبه په راو خورې".

کلیوال چي دا وخت د دواړو سترگي په یو بل کې وې "خدای دي راوله" هغه بنسارگوټی را ورسېدو، په کوم کې چې دده ارډر شوی وو.

شپه یې په هوټل کې وکړه، سهار دوتر ته ورغلی، خپل دوتر یې سمبال کړو.

دوې میاشتي یې بنه ډیوتی ورکړه، اوس یې کور ته د تلو اراده کړې وه چې خپل افسر ته ورغلی درخصتی دپاره. هغه چې یې درخواست وکوت.

افیسر چې قلم یې لوړ دده پر درخواست کښېښوی "محبیه! که ناراضه کېږې نه، یو څو ورځي پاته شه، یو څو تجرباتي سکولونه راغلي دي، دا به په علاقه کې خلاص کړو بیا به لاړ شې".

محبیه چې سترگي یې په خپل درخواست کې وې "سمه ده سر! یو سکول خو وماته معلوم دی، هغه ورځ چې زه راتلم یو سړي دا ایډرس را کړی، زموږ سکول ضرورت دی".

افیسر چې کاغذ ور پورته کاؤ، په چوکۍ کې یې ځان ایله کړو. "محبیه! دا خود نجونو سکولونه دي. دلته خلگ د هلکانو سکولونه، نه پرېږدي، ته د نجونو سکول پکې خلاصه وې".

محبیه چې د افسر د دوتر هر څه تر نظر یستلی وو، د دروازي کړپ شو، دده دروازي په لور وکتل، بېرته یې مخ را وړاوو. "سر! زه داسې خلگو په مزاج ډېر ښه پوهېږم، زه به یې ډېر په

اساني سره راضي کړم. خو یوه خبره ده، ما چې څه ډول چلاوو، ستا به

اعتراض نه وي او انشاء الله له ما پۀ يوه اوونى كې سكول
خلاص و غواړه.

افيسر چې پۀ زړۀ كې ډېر خوشاله شو، مخ يې نيم اړولى وو، پۀ
كړو سترگو يې وركتل "بښينه استاده له كومه كوي؟"

محيب چې بېرته خپل درخواست پۀ لاس كې را اخيستو
صاحبه! تۀ يې غمه شه!

افيسر ډېر خوشاله شو چې دا د كار سړى پۀ لاس راغلو چې پۀ
لسو سكولونو كې يو خلاص كړي هم د زوى زېرى دى.

محيب پۀ سهار د دوتمو تر روان كړو، له ډرائيور سره
كښېنستو، پۀ پوښتنه، پوښتنه خپل كلې ته ورسېدو.

منو(محمد نور) يې پيدا كړو، هغه كور ته بوتلو او بۀ، چاى يې
ورته راوړې.

د كلې خلك يې را وغوښتو، ټول راغلو، د لرگيو پۀ ساله
(جونگره) كې كالى هوار وو، چارپېره بالښتونه پراته وو، ټول

و محيب ته حېران او عاجزه غوندي ناست وو.

محيب ولاړ شو.

بسم الله الرحمن الرحيم

"قدر منو! مولوي صاحب او ټولو مشرانو ستاسو پۀ اجازه،

غواړم يو خو خبرې وكړم، تاسو بۀ ضرور دا محسوسه وئ چې

دا سړى بۀ د خۀ د پاره راغلى وي.

قدر منو! زۀ دلته د خپلو گټو د پاره نه يم راغلى، زۀ دلته د دې

پاره راغلى يم. غواړم چې و تاسو ته گټه در ورسوم، له چا؟ هغه

هم له حكومته.

حکومت هم پر کور ناستو ته روپی نه ورکوي، داسې هم نه ده، چې زموږ په بيت المال کې حق نشته. شته که چيري خپل حق، له بيت الماله راباسې، نو يو ذريعه به ورته جوړوي.

که چيري ته ذريعه نه کړې ورته جوړه، نو پر بيت المال داسې خلگ نه دي ناست چې راشي ستاسو حقوق کور ته درته راوړي. زه چې دلته راغلی يم، ځان ستاسو خير خوا گنم، دا يو ذريعه مي په لاس کې ده، لکه د نجونو سکولونه. زه غواړم چې په دې ذريعه و تاسو ته خپل حقوق در ورسېږي.

ملکداد چې د سوارو د ډبې په هنداره کې خپل مخ ته کتو، سر يې را پورته کړو.

"سړيه! پر کومه لاره چې راغلی يې، پر هغه بېرته لاړ شه، موږ تعليم نه کوو."

مولوي صاحب: "موږ دي پر پيري شک لرو، ته مريدان نيسي. موږ په هلکانو تعليم نه کوو، ته يې په نجونو کوې."

محيب چې د صدری له جبهه د شمال را کښو "مولوي صاحب! دا مقصد مې نه دی چې تاسو په نجونو تعليم وکړی.

مقصد مې دا دی چې عزيزان مې ياست، دا ښه مې درسي، يواځي يو ځای محکه ورکړی، نوم به يې د سکول وي، تنخوا به در راځي، نيمه به ته اخلي، نيمه به ملک صاحب.

يو ښه بيلنگ به در جوړ کړم، په هغه کې به څوک واړه وي نور افيسران راځي نه، که چيري راتلو هم زه به ورسره يم.

مولوي صاحب ملکداد ته مخ ورواړاو.

"خبره بی دہرہ بی خایہ نندہ، خوار زموږ د پاره وای، د حکومت روپی دی پر موږ بی لور پږي".

محیب له مخ خولې پاکې کږې وې، بېرته یې د شمال جیب ته کږو.

"هو مولوي صاحب! خبره ده هم داسې، اوس خوسکول کچه دی، تنخوا یې دوه زره ده چې کله پوخ شولس، پنځلس زره به یې تنخوا وي".

مولوي صاحب پټه خلگو کې شاوخوا کتل.

"څنگه ملکداده! دلېوه له خولې بنسگری هم نښه دی".
محیب چې له جیبه کاغذونه را وکښو.

"مولوي صاحب! ډېر خوشاله شوم چې ستا غوندي عالم سره مې ولیدل.

مولوي صاحب! دوه کاره لاپاته دي، یو به پردې کاغذ ستا دستخط او بل د دې ناستو خلگو گوتې چې له تنه څخه ستاسو تنخوا شروع شي او بل یو داسې ځای را وټاکي چې زه بیلډنگ پر جوړ کړم یا یو ورځ افسر راسره وي وریې ولم".

دوی پر هغه کاغذه گوتې لگولې، پر ځای سره رغېدو، اخیر یې پر دې فیصله کړه.

ملکداده چې "د هغه ورک شوو ځای ورنښکاره کړی، که چیري حکومت دعوه کوله هم پټه دوی به یې وي".

محیب چې د مولوي صاحب له لاسه کاغذونه ورنیوو "سمه ده، هرځای چې وي، وماته یې رانښکاره کړی" دوی یې رخصت کړو.

منو، محيب هغه نر ٻڌلي کور ته بوتلو، د کوم کور نقشه څې يې مور ورته جوړه يا ويله وه يادده په ياد وه.

محيب د هغې خونې په دروازه کې ودرېدو چې دروازه يې نه وه. خود به يو وخت کليوالو کښلې وه، له دتنه يې شميره مرغۍ پر راووتې، په خونه کې يې لاندې باندې وکتل، د خونې چت سوري سوري وو چې اکثره لرگي يې مات وو، پاته لرگي يې مرغيو خاشې کړي وو.

د مرغيو د چيچيانو شور وو، پاته مرغۍ هم يوه، يوه تر سوري، سوري چت ووتې چې ځای په ځای دېوال هم د ناوې اوبو سره چاک کړی وو.

ځای په ځای بېخي رڼا تر ښکارېده، و دته هغه د ويرې شپې ور په ياد شوې.

که څه هم دی ډېر ماشوم وو چې دوی به کله مور له ويرې د خونې په يوه کونج کې ويده کړو، کله په بل کونج کې.

هغه شپه ور په ياد شوه چې دوی ته مور پر خوله لاس ورنښولې وو، پټ، پټ يې له دېواله سره، د سپوږمۍ په رڼا کې روان کړي وو.

بې اختياره يې په سترگو کې اوښکې راوگرځېدې، ويې ژړل. منو چې د ده سترگو ته کتل

صاحبه اخير دی پر څه دي وژړل؟

محيب چې له اوښکو يې ډکې سترگې ورواړولې
 "پر دې وران کور چې زموږ پښتانه په څنگه ځايونو کې
 اوسېږي"

له منو سره بې خداي پۀ امانی وکړو، خپل دو تر ته لاړی.
سهار بې خپل افسر ته، د خلگو د مطمئینه کېدو کیسه وکړه،
استاده پیدا کول لا پاته وو، افسر ډېر خوشاله شو.

محبیب ته بې پر درخواست خۀ لیکل
"محبیبه! تۀ اوس خپل کور ته لاړ شه چې راغلي د نورو
سکولانو غم به بیا خورو".

محبیب له افسر سره خداي پۀ امانی وکړه، د کور پۀ لور روان
شو، کور ته ناوخته ورسېدو.

له ناوخته ډوډی خوړلو وروسته، پر بستره وغځېدو، سر بې پر
بالنت یښی وو، مور او خور بې وسرته ناستې وې، دۀ د دوو
تېرو شوو میاشتو حال ورکاوۀ.

بختیالی: "بنۀ! زویه کلې ته هم ورغلي".

محبیب چې پۀ خندا بې وویل "هو مورې".

بختیالی: چې د دښمن دښمني بې هېره شوه.

"بنۀ زویه! زموږ خونو ته ورغلي؟"

دی پر بستر اوښت "هو مورې! سبا بې که خیر وو عکسونه صفا
کوم بیابۀ بې وگورې، اوس به مورې ویده شوو، زۀ ډېر سترې
یم، سبا به که خیر وو خبرې کوو".

سهار پر چای بې خاخان ته د کلې او سکول ټوله کیسه وکړه.
خاخان چې دۀ له خوبۀ پر سېدلو سترگو ته کتل "وروره! دا خو
دی ډېر بنۀ کړي دي، اوس به ښځینه استاده چیري غواړو؟"

محبیب چې سترگې بې پۀ زرينه کې وې.

"للا! دا د بابو اقبال لور سبق ویلی دی، دا به نو کړي نه کوي؟"

خاخان چي هم سترگي د زريني د لاس پۀ تېلو او ږمنځ کي وې
چي دته يې راوړو "حال به يې وکړو". بابو اقبال ته ورغلو، دروازه
يې وټکوله، هغه راغلي، پۀ دروازه کي ولاړ وو.
خاخان پۀ کوڅه کي يوې او بلې خواته کتل، ټوله کيسه يې ورته
وکړه.

چي دى بېرته پر شا غبرگېدو "سمه ده، زۀ به له لور سره صلاح
وکړم".
د دۀ شا ورته وه.

د خاخان له شاوړسې ږغ شو.
"ها بابو صاحب! دا يوه خبره مي هېره شوه، محيب ويل چي تر
هغه د دۀ و لورته، روپۍ پر کور ورکوم، ترڅو چي موږ هلته پۀ
کډه ځوو.

کله چي موږ پۀ کډه ځوو، تۀ خو هم اوس پېنښن يې، تۀ به هم په
کډه راسره لاړ شي.
که تۀ چيري نۀ تلې، ستا لور به راسره لاړه شي، زموږ پۀ کور کي
به او سپري".

بابو سهار د خپلې لور کاغذونه ورته راوړو.
تر هغه محيب د بابو اقبال د لور تنخوا، کور ته وراوړله.
د ملکداد او مولوي صاحب روپۍ يې، له خپلې تنخوا وړکولې.

که خه هم شکیله له وپوکوالي د ده ی کور ته تله راتله
چې کله محیب نوکري ورلره پیدا کړه، هغه وخت یې بېخي تگ، را
تگ نور هم زیات شو.

هر وخت به یې له زرینې سره، د کور په کار کې مرسته کوله.
د بختیالی شکیله ډېره خوښه وه.

خاخان د کړکۍ وڅنگ ته کت پېښی وو، د رنگونو واړه، واړه
ډیپان په کړکۍ کې پراته، په هر رنگ د خپل ډیپي سر لړلی وو.
تر کړکۍ سره هوا راتله، وڅنگ ته د کړکۍ پرده یې پورته، پورته
کوله.

د خاخان خپل انځور کړی تصویر په لاس کې وو، چې مور یې
راغله، د کت پرزی کښېنسته، تصویر ته یې کتل.
بختیالی "زویه! دا تصویران خلگ ښه نه یاده وي."
خاخان تصویر مور ته ونيوو "مورې! دا یوه فلمي اداکاره ده."
بختیالی دده د لاسه تصویر ونيوو.

زویه! تر دې تصویره مې یوڅېره راپه یاد شوه چې له ډېره وخته مې
په زړه کې ده، نن به ورته وایې، نن به ورته وایې.
خاخان "څنگه خبره؟"

بختیالی "زویه! زه چې د شکیلې تورې غټې سترگې، سره گڼ
وېنستان، د سپین مخ پراخه گردۍ کاسه، او ښائسته مرمړین
غابونه ووينم، زړه مې وغواړي چې بابو اقبال ته ووايه، دا لور را

کره، زما و زوی محیب ته . بیا بېرته پنبېمانه شم. له ځانه سره ووايم.

يو خود خاخان واده نشته بل که څه هم دوی پښتانه دي. لهجه يې له موربه جدا ده، دود او دستور يې له موربه جدا دی.

دا وخت يې مور داسې محسوسه کره چې يو چا غورځوللی دی، زما خبرې اوري.

شاته يې وکتل چې شکیله و زرينه يې وليدې، شک يې په يقين بدل شو، خبره يې واپوله.

"خاخانه زويه! د محیب په مسافري کې ډېر وخت وشو چې حال احوال يې نه دی راغلی، تايې يو باسخواست (درک) کړی وای، چې روغ جوړ دی؟"

چې د دوی خبره ختمیده، د محیب توخی شو دتنه راغلی.

خاخان او مور ورولاړ شو، په غېږ يې روغې ورسره وکړو.

مور يې نارې کړې "زرينې لورې! اوبه راوړه." زرينې چې اوبه راوړې، محیب يې وليدو "عمر دي ډېر دی، هم دا اوس مې يادولې

راغلي، محیبه وروړه!

غېږ يې پر وگرځوله، زرينه چې د مورکې نن خويمه ده چې په خوله کې وې، هم دا اوس، اوس يې ياد کړې.

زرينه چې چای راوړلو ته ولاړه شوه، شکیله ته يې د محیب د راتلو وويل.

شکيلې چې دچای چائينکه پر ښو "زرينې! نن يوه د زړه خبره په خوله درته وکړم، بده خوبه يې نه گڼي."

زرینې چې پیالی په پتنوس کې شوې "نه نه شکیلې خود یې وکړه،
ولي به یې بده گنم".

شکيله چې سترگې یې د زرینې په لاس او پتناسه کې وې "له ډېره
وخته مې زړه دا غواړي چې له محیب سره کښېنم، یو څو خبرې
ورسره وکړم".

زرینې چې له اوږه چائینکه را کوزوله "دا خو اسانه ده، اوس چې زه
ورغلم، د را ناره به کړم چې شکیلې دلته راشه، ته هلته یوازې څه
کوې، ته چې راشې، بس روغېر به ورسره وکړې".

زرینې چې پتنوس را واخیست، دا هم ورسره ولاړه شوه "سمه ده،
زرینې چې جای ور وړې، پیالی یې ډکې کړې بیا یې ناره کړه
"شکیلې! دلته راشه، ته هلته یوازې څه کوې".

شکيله چې په دروازه کې ولاړه وه، سوکه، سوکه راغله، د زرینې
له څنگه کښېنسته.

محیب چې سترگې ورواړولې "شکیلې! څنگه یې؟"

شکیلې چې سر کښته ځړولی وو، غټې تورې سترگې یې مړې ور
واړولې "زه ښه یم محیب صاحب، ته څنگه یې؟"

محیب چې د مور له لاسه د اوبو گلاس نیوو "زه هم ښه یم، ستاسو
په کور کې څه حال دی، مور او اقبال صاحب هم ښه دي؟"

شکیلې چې د زرینې د پروني سپینسي، په دوو گوتو سره پېچل،
سترگې یې مړې ورواړولې.

"هو ټول ښه دي".

محیب چې د جای اخري پیاله کښېنوه، ولاړ شو، د جرابي یې
کښلې.

”للا! زہ یواری خم، یو خہ کار می دی، بہر تہ ژر راحم.“
شکیلہ تردہ لہ مخہ ووتہ.

محبیب چہ لہ کورہ ووتو، پہ کوخہ کپ روان وو چہ شکیلہ بہ
ولیدہ پہ خپلہ دروازہ کپ ولاڑہ وہ، لہ هغہ خوا چہ محیب بہر تہ
کور تہ را رھی وو، شکیلہ لا پہ دروازہ کپ ولاڑہ وہ، محیب تہ بہ
کتل.

محبیب شکی شو چہ ددوی تر کور را تہر شو، شاتہ بہ وکتل،
شکیلہ لا پہ دہ پسی کتل،
د محیب تبیت سرہ گد وڈ شو.

تولہ شپہ بہ پر دہ سوچ کاوؤ چہ ”د دہ نجلی، خہ مقصد دی، پہ
دروازہ کپ ولاڑہ وی؟“

خیر سہار کہ ولاڑہ وہ پونستہ بہ خینی کوی، سہار چہ محیب را
ووتو، پہ کوخہ کپ روان وو، ددوی تر کورہ بہ و دروازہ تہ کتل،
شکیلہ نہ وہ بنکارہ.

لہ خان سرہ بہ وویل، ”نہ بہ ویلی دی چہ پہ خان کپ وینی، هغه
پہ جہان کپ وینی“ پہ دہ سوچ کپ ددوی تر کور تہر شوی وو چہ
شاتہ بہ وکتل، شکیلہ ولاڑہ وہ، بہر تہ را غیرگ شو،
شکیلہ چہ دی ولیدو، دروازہ بہ بندہ کرہ، ماخوستن بہ یوہ او
بلہ خواتہ وکتل چہ شوک نہ وو، زرینہ تہ بہ وویل ”سبا شکیلہ را
وغواہ، زما پہ کار دہ“

زرینہ وارہ وخن دل ”سمہ دہ ورورہ!“
پہ دا بلہ غرمہ چہ محیب لہ بنارہ راغلی، شکیلہ راغلی وہ،
پہ گونجہ تندي او برگو سترگو بہ شکیلہ تہ کتل.

تہ شرم نہ لری چہ پٺہ دروازہ کھی ولاړه یی۔
 شکیلہ چہ لہ خولې سره یی د پروني خاک نیولی وو، واره واره یی
 خندل صاحبہ! د دې کوڅې ټولې بنڅې پٺہ دروازہ کھی درېږي، یوه
 زه خونہ یم۔

محبیب چہ سر کنبسته څړولی وو، را پورته یی کړو، پٺہ قهر یی ور
 وکتل "منم چہ درېږي، خو ته باید داسي ونکړې۔"

زه چہ کور ته راځم، تا پٺہ دروازہ کھی نه ووينم، که مې وليدې بيا به
 دي وخیر ته سترگې وڅېږي۔"

شکیلہ چہ مخ یی د زرینې پٺہ خوا وو "سمه ده صاحبہ! چہ تہ
 راتلې بيا وما ته حال راکوه۔"

محبیب چہ په خونہ دننه کېدو "هوزه ستاد پلار مزدور یم۔"

شکیلہ ولاړه شوه، کټ، کټ ویی خندل، د دې پٺہ لهجه یی وویل.
 "یوه به کوي۔"

ده چہ پٺہ خونہ کھی خپلی کنبلی، سترگې یی پٺہ هغه بالنست کھی وې
 چہ دېوال ته پروت وو، له هغه ځایه یی وویل "زرینې! دا شکیلہ
 پوه کړه، زه دا نمک حرامې نه کوم، که یوچا ولیدو څه به وای، ته
 خبره یی چہ زه د دې کوڅې، د هر سړي، قدر کوم، خدای تر دې
 ځایه را ورسولم، د دې کوڅې خلکو، نن زه داسي نمک حرامې
 څنگه وکړم؟۔"

زرینې چہ کړکی سره پوري وهله "سمه ده وروره! زه به یی پره
 کړم۔"

پٺہ دې بله ورځ اقبال بابو راغلی، پٺہ خونہ کھی پر کټ داسې ناست
 وو چہ دواړه پښې یی لاندي څړېدې، بختیالی ته یی وویل "د

شکيلي غوڻستنه ده ڇي زه محيب سره واده کول غواړم، ته خبره يې
زما دغه يوه لور ده او اختيار مې هم ور کړی دی ڇي دې گوته
پر کښېښوه، بس موږ يې وهغه ته ور کوو، هم موخوښ دی.

بختیالی ڇي پر کت بالښت ورته ږدلی "سمه ده وروره، موږ به
صلاح سره وکړو، صلاح نو بل له چا سره کوو، يو شاه جي دی له
هغه سره به ووينو." مانښام ڇي خاخان او محيب راغلو، بختیالی د
اقبال بابو کيسه ورته وکړه.

د محيب د ښيښې له اوبو ډک گلاس په لاس کې وو. په اوبو کې
يې کتل ڇي ويې خندل "موري! زه به شرم نه لرم، ڇي لالا به يې واده
ناست وي، زه به واده کوم."

خاخان ڇي د ده وټکو سپينو، ورو غاښونو ته کتل "نه وروره! دې
ته به نه گورو ڇي ستا واده شته او زما واده نشته.

دې ته به گورو ڇي زموږ گټه په څه کې ده، دا ښځه ڇي موږ
غوښتای، په سوالو مو نه شوه پيدا کولای، نن سړی کور ته درته
راغلی دی، په سوالونو يې درکوي.

يو خو ته او دا په خبره سره پوهېږی بل به دي هغه د سکول کار په
جوړ شي.

زه خو هسې هم د ښار ښځه نه کوم، په ما مه پرېشانه کېږه.

زه ڇي بيا کلې ته لاړشم، په هغه خپلو اوښپنو او شپنو کې به يوه
پيدا کړم.

محيب که هر څومره ځان دلې دورې کړو، خو بختیالی او خاخان تر
خپله خبر نه تېرېدو.

خو ورڃي ڀس اقبال بابو بيا راغلي، يو ڀنڊو ڪتاب ٻي هم پڻ لاس
کي وو۔

له خپلي سره پر کالي کڻهنستو.

”بختيالی! ڇنگه شو خوري صلاح مو وکړه!“

بختيالی ”هو وروره! ماڻهام چي ځاځان راشي، زه او ځاځان به کور
ته در شو.“

اقبال چي د ولاړيدو هڅه ڪوله ”خوبسه مې ده، زه به انتظار ڪوم. ښه

دي سره و بهه ڀڃڀڄو، تاسو به هم يو څوڪ لري، زه به ٻي هم لرم.“

بختيالی چي دلته يوار ي بيا د سوچونو له دنيا را ووته. داسي ٻي

محسوسه ڪړه. لکه له خوبه چي را وينه شي، له ځان سره ٻي دا

غاڙه وکړه۔

خپل د وخورم خپل له څه دي

خپل د نورو پنه نامه دي“

ماڻهام چي ځاځان راغلي، بختيالی او ځاځان د اقبال بابو کور ته

ورغلو، ورځ او وخت ٻي سره وٽا ڪلو۔

دغه رنگه د بختيالی پڻ ژوند کي. د ښادي اوله ورځ راغله، چي دا

له خوشالي پڻ دي نه پوهيده، چي زه څه وکړم څه نه؟!

محیب پڻه خپل دو تر کي ناست وو چي خپل افيسر
وغوښتو، ورغلی.

”محیبه! ستا د سکول خو دوه کاله پوره شو، اوس بهي د
پخېدو ارډر شوی دی. پر لس تاریخه سیکریټري راخي،
گوري بهي.“

ته هغه استاده ته حال ورکړه چې پڻه هغه ورځ حاضره وي او
يا بهي ماشومان صفا وي.

محیب وويل ”سمه ده سر! بهي غمه شه“ راووتو.
يو ليک بهي وليکلو. د خپل نائب قاصد پڻه لاس بهي ورکړو،
چي دا زموږ تر کوره ورسوه. اقبال صاحب ته بهي دوی پڻه
خپله رسوي.

دی پڻه خپله سهار له ډرائیوره سره پڻه موټر کي سپور شو.
کلي ته ورغلی.

د کلي خلگ بهي پوه کړو چې ”زه پر لس تاریخه افيسر
راولم. تاسو دا ورته وواياست. چي دا ځای را پوخ کړه.“

نور ما او کار سره پرېږدی.
ملکداد چي سترگي بهي د ده پڻه څه ه کي وي. د يو شناخته
گمان بهي پر کېدو.

”صاحبه! که بهي چيري ماشومان طلب کړو؟“

محبيب چي سترگي بي د سکول د سرای په نږېدلي، کنډو،
کنډو دېوال کې وي "هغه زه پوه شوم او کار."
په هغه ورځ دينک کاکا هم په خلگو کې موجوده وو، دی بي
ويپژندلی.

محبيب مخ وړ واراوو "کاکا ته هم د دې کلي بي؟"
دينک چي په برېتو کې بي خندل "هو، ولي؟"
محبيب د سترگو له اشارې سره سم.
"بل وخت هم زه راغلی يم، ته مې نه بي ليدلی."
دينک: "هو زمانن اوله ده چي درته راغلی يم."
محبيب: کاکا "بيا خونو ملامت بي."
دينک: "هو ملامت يم."

محبيب چي مخ د ملکداد په لور وړ واراوو "چي ملامت بي
بيا پر لس تاريخه د شلو کسانو ډوډی وکړه."
دينک چي ده ور خبرمه لاس ونيوو، په وره خندا کې بي
وويل.

"عجبه ده، ډوډی په ما کوي، روپی، مولوي صاحب او
ملکداد ته ورکوي؟"
محبيب چي بي لاس په لاس کې ټينگ کړو "کاکا عجبه خبره
کوي، مشرد ميريانو هم وي."
دينک چي بي لاس له لاسه کښو "سمه ده تر يوه سهرلي به
تېر شم."
محبيب کاکا کور دي ودان.

یوہ، یوہ تہ بیہ د رخصت لاس پٺ لاس کٺی ور کاوو، چٺی
محبیب رخصت شوو.

دینک کور تہ راغلی.

"بٺخی! عجبہ بٺہ درتہ وکرم، شاوخوا بیہ وکتل څوک نٺوو،
تہ خبرہ بیہ د سکول افسر څوک دی؟"

بٺخہ چٺی لہ گوڊی بیہ اوبٺہ را اخیستی تہ سپرہ زٺہ څٺہ پٺہ
خبرہ یم."

دینک چٺی بیہ اوبٺہ لہ لاسہ وراخیستی "افسر محیب
نومیڙی، د بختیالی زوی دی."

بٺخہ چٺی د دٺہ د لاس لوبنی تہ انتظار وہ "دا څٺہ وای، د
ملکداد پر کور خو خاوری نٺو راپری؟"

دینک چٺی بٺر تہ لوبنی ور کاوو.

"بٺخی! پٺہ نیت بٺہ بیہ خدای خبر وی، اوس خو پر لس
تاریخہ راخی، د شلو کسانو ڊوڊی بٺہ ورتہ کوو."

بٺخہ چٺی روانہ وہ، نوک بیہ و نیوو "خود بیہ ورتہ کوو،
ڊوڊی د دٺہ تر سر جارده.

سپرہ اتہ بیہ بٺہ پٺرٺی، د بختیالی زوی دی کہ بٺی؟"
دینک چٺی د دٺی و لاس تہ کتل، پٺہ لوبنی کٺی پاتہ اوبٺہ بیہ
تویولپ "نٺہ زٺہ بیہ بٺہ پٺرٺم، د بختیالی زوی دی، بٺی بیہ
نٺہ دی، محیب نومیڙی."

پر نٺہ تاریخہ شکیلہ او اقبال صاحب را ورسپدو.
محبیب چٺی د سرای پٺہ دروازہ کٺی ودریدو.

"اقبال صاحب ازه که خیر وو، سهار وختی له ماشومانوسره
راخم بیابنه سکول ته که خیر وو خو".

اقبال صاحب چې دننه په دروازه کې ولاړ و "دلې پاته شه،
شکیله خو څه ناولده نه ده".

محیب چې ده تلو هڅه یې کوله.

"نه نه زه یو ځای میلمه یم".

سهار وختی محیب راغلی، خو ورې نجونه او ماشومان یې
په موټر کې کښېنولي وو، دوی یې هم را واخیستو، د
سکول په لور روان شو.

چې کلې ته ورسېدو، د دینک کاکا کور ته ورغلو، هغه یې
بنه خدمت وکړو.

دا یوه حرکت د دینک خوند نه ور کاوؤ، چې وده به یې
وکتل، په برېتو کې به یې وخنډل.

اخیر یې دینک کاکا ته هغه بسکت ور کول، چې له ځانه
سره یې راوړي وو، د افسر د پاره. هغه یې ور کول پوه یې
کړو.

افیسر ډېر ناوخته شو چې دوی ډوډۍ وخوره. اوس یې د
روانېدو تیارې کوله. د هلکانو نارې شوې "هغه دی بل
موټر راغلی، هغه دی بل موټر راغلی" چې موټر رارسېدو،
دوی د سکول له مخه سره ټول ولاړ وو.

یو درخواست یې د ملکداد په لاس ور کړی و. او بل د
شکیلې.

موټر ودرېدی هغه افسر و. راکښته شو.

محبیب چې ور مخته شو.

صاحبہ! ډېر ناوخته شوې، بېخي ډېر انتظار مو در ته وکړو.

اوس مو سکول رخصت کړې، موږ هم در روانېدو.

افيسر چې گهړې ته وکتل.

“اوف! دا خو درې بجې دي، په تاسو خو مې ډېره شپيانه وکړه.”

محبیب شکیله او ماشومان رخصت کړو.

صاحب چې بل کړې سگرېټ يې په خوله کې وو، اور لگیت

يې د پتلانۍ جیب ته کړې، سکول ته روان شو، دورې يې د

ملکداد او شکیلي در خواستونه ور کړو.

له هغې خوا چې راغلو، افيسر په ولاړې له موټره سره، يو

پياله چای وڅښلې، روان شو.

محبیب راغلو د ډينک کاکا په کور کې يې، ښې په تسلي

چای وڅښلې.

بيا يې هغه له ښاره راوستي ماشومان په موټر کې

واخيستل، او خپلو خپلو کورنو ته يو وړول،

دی په خپل دفتر ځينې کوز شو. په هغه شپه، شپه يې

ډرائيور له اقبال صاحب او شکیلي سره ولېږلې، کور ته يې

ورسولو.

محیب پٺه کله کي د سکول پٺه بهانه سراي شروع کړي.
که څه هم سراي کچه وو، خو نقشه يې داسې وه چې کليوال ټول
ورته حيران وو.
اوس به محیب يوه نه بله ورځ ضرور کله ته تلو، يو ورځ خپل
افيسر ور وغوښت.
"محیبه! ستا هغه کله ته بهخي تله را تله ډېر شول، له هغې
استادې سره خو دي خبره نه شوه اوږده؟"
محیب چې د ده ومخته پر چوکي ناست وو، واره يې وخنډل
"سر! هم داسې يې وگڼه."
افيسر چې پر کاغذ يو څه ليکل.
"محیبه! خيال کوه داسې نه وي پښتون وطن دی"
محیب چې نظريې د افسر پٺه نري گوتو کي وو "نه نه صاحبه!
داسې نه ده، هغه استاده ماغوښتې ده، که مې څه هم را واده کړي
نه ده، سر! زه به نن ټوله کيسه صفا، صفا درته وکړم چې زه دا
سکول څه ډول جلوم او څه مقصد مې دی؟"
افيسر ته يې ټوله کيسه وکړه
افيسر چې قلم يې پر کاغذ برسېره پرېښودی، پٺه چوکي کي
وغځېدو "ښه ښه بس."
محیبه! له ننه پس ته له دې کله بند يې، ستا پر ځای به زه دا
ډيوټي کوم."

محیب چي سر کڻسته څرولي وو، خپل شونډ يې په غاښو کې نيولی وو، له ځانه ورک غوندي ښکاريډو، بېرته يې سر را پورته کړو.

"نه سر! وتاته زحمت نه در کوم، زه ور سره پوهېږم."

افيسر چي په چوکۍ کې راجگ شو، خپل قلم يې بېرته ور واخيستو.

"نه نه سر خلاص کړه، که چيري نه مني، نو ورځم هغو خلکو ته دا کيسه صفا، صفا کوم."

محیب چي سترگي يې بېرته له افسره را واپولې.

"نه نه سر! که مې مور خبره شوه، بې وعدې به سره شي، دامې د مور ارمان دی."

افيسر چي خپل ليکل شروع کړو.

"بس ته سبا کور ته لاړ شه د کور کارونه او خپل واده به وکړې، زه پوه شوم او هغه کار."

محیب چي ولاړېدو.

"سر! څنگه چې ستاسو خوښه وي."

له افسر يې رخصت واخيستو، ښار ته را ووتو، په بس کې سپور شو.

کور ته چې ورغلی، بېخي ناوخته وو.

د ډوډۍ دسترخوان غوړېدلی وو، کهول ټول پر ډوډۍ ناست وو

دهم لاس و مينځل، خاځان خندل.

"هلکه محیبه! شکيله درغلي وه، خو يو څو شې به دي په کولې،

تا بېرته په هغه ورځ را ولېږله."

دی خاموشه ناست وو.

د بختیالی چې جوړه گوله په لاس کې وه. خولې ته یې وپلله. لاس یې تم کړو.

"محیبه زویه! څنگه دي کړو سکول؟"

محیبه چې د مور په لاس کې گولې ته کتل "مورې! ما خود سکول په بهانه په کلې کې سرای شروع کړو."

بختیالی چې گوله یې په خوله کې وه.

"زویه! دا کار به دي بې صلاح نه شروع کاوؤ."

محیبه چې له ډوډۍ سوځلي ځایونه بېلول "مورې! ما شروع کړی."

بختیالی چې بله گوله تر مخ پر اته غاب ته وروړه.

"زویه! مزدورانو ته دي څوک پرېښودل؟"

محیبه چې ډوډۍ بس کړې وه.

"مورې! خپل افسر."

نورو ډوډۍ خوړه. ده ټوله کیسه ورته وکړه.

بختیالی چې سترگې یې په غابونو کې وې. زرینې سره یو ځای کول.

"زویه! ښه شو چې راغلې. موږ هم پرېشانه وو چې دا هلک اوس څه شو چې نه راځي."

اقبال صاحب دا څویم وار دی چې راځي وايي "زه تیار یم. زغ ستاسو له خوا دی" موږ وتاته کتل. د واده تاریخ موندی معلوم

کړی.

محیبه چې دسترخوان ټول شو. ځاځان ته ورو ولاړ شو

محیب: "لالا! استری مہ شی".

له هغه وروسته یې له مور او زرينې سره روغېر وکړو.

بختیالی: "خاخانه زويه! اوس له محیبه سره د اقبال صاحب پر

خبره وروغېره".

محیب چې بیرته کښېنستو.

"مورې! دا خو ستا او دلالا کار دی، ورځ به مو ورسره ټاکله".

بختیالی چې سترگې یې په زرينه کې وې، سره نغښتي

دسترخوان یې په لاس کې نیولی وو، د خبرې د ختمیدو په

انتظار کې وه.

"زويه! کار خود زما او دلالادی، مورې دا هڅه په دې وکړه چې

داسې نه وي، دده ضروري کارونه وي، مورې دلته د واده تاریخ

معلوم کړو".

ماښام اقبال صاحب خبر شوی وو چې محیب راغلی دی، په سهار

یې مخه ور وکړه، کور ته ورغلی.

بختیالی سر مینځلی وو، تر مخ یې هینداره، تېل او ږمنځ پراته

وو چې دی یې نوک نیولی ولیدو، ژر، ژر یې پرونی پر سر کړو

"راځه راځه خدای دې راوله".

اقبال صاحب چې خپلی کښلې.

"بختیالی! خاخان او محیب چېرې دي؟"

بختیالی چې هینداره، ږمنځ او تېل سره ټولول

ته کښېنه، رابۀ شی".

خاخان هم له خونې راووتو، دروغېر پر وخت چې دده ولاړېدو

هڅه کوله، خاخان ورته کښېنستو.

له روغبره وروسته، خاخان هم بل بالنبت ته څنگ ووهلو.
اقبال صاحب چې د خاخان په خوا کتل د کار خبرې به کوو، زه
روان یم، یو ځای ډېر ضروري کار لرم.

وروره! ته به وایې د دې سړي اوس څه تازیله ده چې هره ورځ
راځي او هله، هله یې جوړه کړې ده.

وروره! د نجلی شیان نیم دباندي په برامده کې پراته دي، نیم په
خونه کې، ته خبر یې، زموږ ډېر وړوکی سړای دی، دوې خونې
پکښې دي،

په یوه کې د نجلی شیان پراته دي، په هغه بله کې موږ گزاره
کوو.

خاخان چای اچولې، سترگې یې په پیاله کې وې.

"په کومه ورځ چې ته تیار یې، موږ تیار یو."

ده پیاله وځان ته نژدې کوله چې په ژرغونې انداز یې وویل "را
روان اتوار".

خاخان چې پر خپله بیره لاس تېراوو.

"سمه ده، ته به هم خپل پاته کارونه وکړې، موږ هم".

اقبال صاحب چې د پیالې له تشېدوسره سم ولاړ شو د خدای په
امان.

خاخان چې هم ورسره ولاړ شو.

"په مخه دي ښه".

بختیالی چې د خاخان له څنگه سره ناسته وه زوی دي ومړه

اولاده چې اقبال صاحب نن لاژرغونې وو.

او بالاخیر ہفہ اتوار ہم راغلی چہ اقبال صاحب او بنخی ژرل،
خاخان او بختیالی لاسونہ سرہ کړي وو، یوہم لہ خوشالی پټہ
خپلو جامو کپ نټہ خاییدلو، د کوخې بنخی یې لہ کورہ وتې او پټہ
کور ننوتې۔

مانبام د کوخې د ټولو خلگو ډوډی د دوی پټہ کور کپ وه۔

د وادہ دوڀ میاشتی پس، محیب خیل ڊیوتی تہ لاپ۔
 دوری بی لہ خیل افسر سرہ ولیدل، خیل حال بی ور کرو۔
 "سراتہ اوس خیل حال راکرہ، خنگہ بی زما لہ قریبانوسرہ،
 پۂ ژبہ پوہپرې او کار پر خۂ حال دی، تر کومہ خایہ رسبدلی
 دی؟"

افیسر چې پۂ برتونو کي خندل، ددہ پر مخ بی دوو، ورو
 تازہ تپونو تہ کتل۔

"محیبه! کار ډر بنۂ روان دی، قریبان دی ہم نور بنۂ دی، یو
 پدینک می سر نہ خلاصیږي چي خنگہ سری دی؟، خیر
 زیاتہ کار سر تہ رسبدلی دی، یوہ میاشت کہ بی لاوغونستہ۔
 دا یوہ سری خہ ستری کری می، لکہ هغه نجار ډہرې روپی بی
 پاتہ دی، لہ ماسرہ وې نہ چې ور کولې می۔
 زما کوربۂ وتاتہ نہ وی معلوم، شپہتہ تنۂ دی، د مزدوری
 بی یوزہ یم۔

زموږ کورونہ خو بنۂ در معلوم دی چې گتې بی یو، ختې بی
 سل۔"

محیب چې جہب تہ لاس کرو، درو پو بنچې بی راکنې
 "سراغم بی مہ کوه، روپی می راوړې دی، ہم ستا کار پۂ
 کھری ہم زما۔"

محیب چي له چوکی ورولاړ شو، صاحب ته یې روپی وړ کولې.

"د سراي کار خو که خیر وو، زیاته پای ته رسېدلې دی. هغه د سکول بیلډنگ څنگه شو؟"

افیسر روپی گڼلې.

"محیبه! هغه کار تېکدار اخیستی دی، تېکدار مې پوه کړی دی، تر هغه به کار نه شروع کوي چې ته پۀ کډه نه یې ورغلی؟"

محیب چې افسر ته وړ کړې هغه بقیه روپی یې و جیب ته کولې.

"سراييا خودي ډېر بنه کړي دي؟"

افیسر چې نائب قاصد ته حکم وکړو، هغه رجسټر را واخه. "محیبه! پۀ دې کې خپله حاضري ولگوه او ورشه خپله تنخوا واخه، کور ته لاړ شه، زۀ پوه شوم او دوتر، هغه کار وماته دا خو ورځي د کلې ماحول څۀ بنه نه ښکاري، دینک سپک، سپک کېږي داسې نه وي، کلیوال ټول پۀ دې خبر کړي او هغه ستاسو تر راتلوله مخه، یو چل جوړ نه کړي."

نن څویم تاریخ دی؟"

محیب چې خپله حاضري یې لگوله "افیسر! نن دریم دی."

افیسر چې بېرته د دۀ له لاسه قلم نیوو.

"محیبه! اراوان یوه تاریخ ته به که خیر وو، کار مکمل وي.

که څۀ پاته وو بیا به یې وکړو.

ته به پر یوه تاریخ کډه راولې، زۀ به دورې درته ولاړ یم."

محبیب چي ور مخته شو.

صاحبہ! ڊپر ناوخته شوې، بېخي ڊپر انتظار مو در ته وکړو.

اوس مو سکول رخصت کړي، موږ هم در روانېدو.

افيسر چي گهري، ته وکتل.

اوف! دا خو درې بجې دي، په تاسو خو مې ډېره شپيانه وکړه.

محبیب شکیله او ماشومان رخصت کړو.

صاحب چي بل کړي سگرېټ يې په خوله کې وو، اور لگيت

يې د پتلانۍ جېب ته کړي، سکول ته روان شو، دورې يې د

ملکداد او شکیلي در خواستونه ور کړو.

له هغې خوا چي راغلو، افيسر په ولاړې له موټره سره، يو

پياله چای وڅښلې، روان شو.

محبیب راغلو د ډينک کاکا په کور کې يې، ښې په تسلي

چای وڅښلې.

بيا يې هغه له ښاره راوستي ماشومان په موټر کې

واخيستل، او خپلو خپلو کورنو ته يو وړول،

دی په خپل دفتر ځينې کوز شو. په هغه شپه، شپه يې

ډرائيور له اقبال صاحب او شکیلي سره ولېږلې، کور ته يې

ورسولو.

محيب چي شڪيلي ته د اوبو اشاره ڪوله.
 "يوه بلا يي نه وهي، مستان هر خاي وخت تيره ولاي شي."
 محيب د اوبو له چنبلو سره سم ولا شو، خيلي خونې ته لاڀ.
 يوگري وروسته شڪيله هم ورغله، د پلنگ پرزي
 کنبهنسته، د محيب يو لاس يي پٽ لاس کي ٽينگ ونيوو.
 "ستا ڇه خيال دي، شڪيلي چي دومره سپين سترگي ڪولاي
 شوه، اوس به له تاسره پٽ هغه ڪلي کي د ژوند شپي او ورخي
 نه ڪري تيري."
 پٽ دي بل ماڻام چي اقبال صاحب راغلي، محيب لاڀو، شاه
 جي يي تر لاس نيولي راوستو.
 ڊوڊي راغله، وخور له شوه.
 له ڊوڊي وروسته، سني چاي راغلي
 محيب، شاه جي ته د چاي پيالو ورپور ته ڪوله.
 خاڻان چي خبره يي پٽ دي ڊول ياده ڪره.
 "شاه صاحب! زمور ٽوله ڪورني ڇه، زمور لمسبان او
 ڪر وسبان به ستا احسان منو، مور خدای تر دي خايه را
 ورسولو، تارا ورسولو.
 ستاله درسه وروسته، مور ٽولو هغه سري هير ڪره، چاچي
 ومور ته يي پر زونو داغونه را بيبي وو، پٽ ڪوتلو زونو مو
 د ژوند تهر بدلولا، تارا نيولي وه، پر هغه لاره خو مور دا
 دي تر دي خايه سفر را وڪرو."

شاه جي چي پٽ ربهرد بدلي لاس پيالہ نيولي وه "خاخانه استا ده خبري پٽ مقصد نه شوم پوه؟"

خاخان چي د مور له لوره سترگي د ده پٽ خوا وارولې.
 "شاه صاحب! ته نه بهي ملامت، وماته خبري درک نه راکاوڙ
 چي له کومه خايه يي شروع کړم، موږ اراده کړې ده، خپل
 کلي ته پٽ کډه خو."

شاه جي چي د خپل سر پر تکو سپينو وېنستانو لاس تېرا وو.
 "خاخانه! دا زما فرض وو، ما خپل فرض پوره کړي دي، له
 تاسو سره مو يو احسان هم نه دی کړی."

خاخان چي خپله پيالہ يي ډکوله.
 "شاه صاحب! ته که يي احسان نه بولي، موږ يي احسان
 گڼو، نور بدل خو يي موږ نه شو درکولای، دارشته به تر
 مرگه در سره پالو."

له دې وروسته يي شاه صاحب او اقبال صاحب رخصت کړو،
 شاه صاحب محيبت تر لاس نيولي کور ته بوتلو.
 پاته ورځي يي خپل کارونه سره سم کړو.

د هغه تاريخ پٽ ورځ يي يوه لازي او يو موټر ونيوو، ماښام
 له يي ډکوڅي د ټولو، خلگو ډوډي وکړه چې نه شيعه، نه
 عسائي او نه هندو پاته شوو.

له ډوډي وروسته يي لازي ته کور ور واچاوه.
 له ټولو سره يي خدای پٽ امانی وکړو.

شاه جي، جبينه، اقبال او د اقبال نسخہ د نسخو و موتر ته ولاړ
وو.

د خدای پټه امانی پر وخت، د درو سره کورنیو او بنسکې
خڅېدې.

شپه یې پټه لاره وو، بله، ورځ تر ما پېښینه.

چې کلي ته ور بنسکاره شو، افسر او دینک د محیب د سرای
څنگ ته ناست وو چې لاری او موتر یې پټه نظر شو.
افسر چې موتر او لاری ولیدو.

"دینک اکا! دا ده د محیب کډه هم راغله."

دینک چې د افسر پټه لور هېران، هېران کتل.
تا اول ولي نټه ویل.

افسر د ده تندی ته کتل، واره واره یې خندل "ولي؟
زه څه لېونی درته بنسکاردم؟"

دینک: صاحبه زه هم لیونی نه وم، په هر څه پوهېدم، خو په
څله مي لاس نیولي وو،

دینک نا کراره شو، په ځفاسته لارو، خپله بنسځه او ماشومان
یې خبر کړو.

له هغې خوا د ماشومانو نارې شوې.

"د بختیالی ترورۍ کډه راغله، د بختیالی ترورۍ کډه
راغله."

ماشومانو بختیالی څه پېژندله، د پلار له خولې یې

اورېدلي وو.

دوی پئے سرای کئی خپل کور سره سماوو، ما بنام تیاره
کلیوالو ډوډی ورته راوړه.

په هغو کئی یو منو اکا هم وو چې د بس د سفر خبر یې په یاده
وه.

د کورتو وړه ډوډی یې راوړه چې میان یې له اصلي غوړو
ډک وو.

دوی چې ډوډی وخوره، وروسته بیا د کور په سمېدو اخته
شو، ناوخته ویده شو.

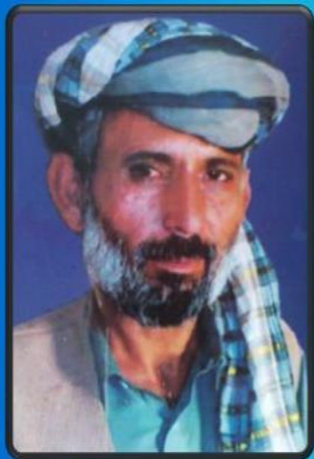
سهار چې راووتو، په کلي کې اوازه وه، ملکداد برابره د شپې
بار شوی دی.....

Novel

Bakhtyalai

Author :

Abdul Qadir Mujrim

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**